

NEATKARĪGĀS TUKUMA ZIŅAS

LAIKRAKSTS TUKUMA, KANDAVAS, ENGURES UN JAUNPILS NOVADIEM

WWW.NTZ.LV

**Šodien kopā
ar avīzi arī
TV
programma**

Uz soliņa, parkā un – ar grāmatu rokā

Rolanda Bula un Guna Roze Tukuma literāro smukumu ved uz Rīgu

Tāds ir Tukuma literātu apvienības šī gada vēstījums, jau trešo reizi piedaloties Latvijas grāmatu izstādē kā atsevišķai vienībai. Visus grāmatu mīļotājus no 1. līdz 3. martam tā pulcēs starptautiskajā izstāžu zālē Ķīpsalā. Tajā

īsajā brīdī, kad uz Rīgu savu ceļu sāka grāmatas un dekorācijas, kas atvēlētajos sešos kvadrātmetros uzburs pilsētas laukuma ainiņu, divus no pašmāju literātiem izdevās pārtvert – lai stāsta, ko jaunu var sagaidīt lasītāji.

Reiz mazā pilsētiņā...

Tieši izstādes laikā notiks Gunas Rozes jaunākās grāmatas «Sadursme» atklāšanas svētki, ko organizē izdevējs jeb «Dienas mediji». «Grāmatā darbība notiek vārdā nenosauktā Kurzemes mazpilsētā vienā 2018. gada vasaras dienā. Tas ir romāns

stāstos, kas savstarpēji sapinas un saviņas,” intrigu saglabā autore un piebilst, ka tā nebūs reportāžai tuvu stāvoša literatūra. Drīzāk par to, kā dažādi notikumi un cilvēki mēdz jauši vai nejauši viens otru ietekmēt.

► 2. lpp

Dārzkopji, aicinām uz tikšanos!

Tuvojas pavasaris, kad visi atkal vēlēsimies redzēt augšanas un ziedēšanas brīnumu. **2. martā 10.00 Tukuma ledus hallē** aicinām visus dārza darbu mīļotājus uz gadskārtējo tikšanos.

Pasākumā solījušies piedalīties firmas «Agrimat-co» pārstāvji **Ilze Apenīte un Aleksejs Bukis**, kuri pastāstīs gan par jaunākajām puķu un dārzenų šķirnēm, gan mēslošanas līdzekļiem. Latvijas dārzkopības institūta pētniece **Valentīna Pole** stāstīs, kas jāzina, lai augi uzņemtu barības vielas, būtu veselīgi un spēcīgi. **Zigurds Mazjānis** no firmas «Bioefekts» piedāvās iespēju iegādāties mik-

robioloģiskos līdzekļus augu veselībai. Agronome **Ārija Rudlapa** stāstīs par bioloģisko audzēšanu un mēness fāžu ietekmi uz augšanu un ražību. Par jauniem dārzkopībā stāstīs **Aldermana dārzniecības vadītāja Vija Rožukalne**. Latvijā audzētus, veselīgus gladiolu sīpolus būs iespēja iegādāties pie **Zentas Plezeres**, jautājumus par peonijām būs iespējams uzdot peoniju kolekcionārei **Dzintrai Jurēvicai**, bet sēklas dažādām dārza pupiņām piedāvās **Liāra Gintere**.

JŪSU «NEATKARĪGĀS
TUKUMA ZIŅAS»

**Vēl vari
abonēt savu
laikrakstu
martam!**

Darba dienās
no 8.00 līdz 18.00
Tukumā, Brīvības laukumā 10

Kandavas birojā, Abavas ielā 2
piektdienās
no 10.00 līdz 17.00

REDAKCIJAS SLEJA

Ēst un dzert
no trauka,
kurā nav
indes

AGITA PUĶĪTE

Ja kāds pavaicātu, no kāda materiāla izgatavota dzeramā ūdens plastmasas pudele uz jūsu galda, stikla ēdamlietu trauka plastmasas vāciņš vai plastmasas šķīvītis, uz kura āra pasākumos uzliek ēdamo, noteikti bez ielūkošanās interneta resursos to būtu grūti pateikt. Un pat ja ļoti gribētu izsekot līdz visiem PETiem un citiem vārdiem ar "poli" saknē, ikdienas steigā to noteikti nespētu, lai arī ļoti gribētu.

Tomēr vairāk nekā 10 000 cilvēku bija atraduši laiku, lai vietnē «Mana balss» nobalsotu par bisfenolu A saturoša pārtikas iepakojuma aizliegšanu Latvijā, jo tas atdarina cilvēka dabisko hormonu estrogēnu un, nonākot organismā, kļūst par iemeslu saslimšanai ar vēzi. 27. februārī šis iesniegums nonāca uz Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas galda. Lai arī šobrīd nav zināms tā tālākais ceļš, diskusija par kaitīgo iepakojumu, kas aizsākās pirms pāris gadiem, turpinās. Tās mērķis ir atkal un atkal pievērst uzmanību tam, kādu iepakojumu pašu ēdienam vai bērnu pārtikai izmantojam. Un vienlaikus tas ir aicinājums rūpīgi sekot līdz norādēm, kas uzdrukātas vai uzspiestas uz šiem traukiem, bet... Apskatot vairākas plastmasas dzērienu pudeles, uz tām bija te divi, te trīs vai pat četri dažādi simboli, taču to īsto, kas norādītu uz izmantoto plastmasas iepakojumu, uz rievainā pudeles dibena bija tikpat kā neiespējami saskatīt. Turklāt – katrā valstī šie apzīmējumi atšķiras, taču veikalu plaukti ir pilni ar izstrādājumiem no Lietuvas, Eiropas Savienības... Protams, neviens jau arī akurāt uz pudeles nerakstīs, ka plastmasa, no kuras tā izgatavota, ir neveselīga, tāpēc – atliek vien mācīties un mācīties, un droši vien, cik iespējams, no šī visa arī atteikties. Jo ne jau tikai par pudelēm ir jāstāstās... Vēl taču būtu svarīgi zināt, kāda ir plēve vai tai līdzīgais materiāls, kurā tiek fasēts siers, gaļa, biezpiens, krējums, jogurti, cik labi vai nelabi ir plastmasas jogurta trauciņi, folija utt. Internets ir pilns ar aicinājumiem šādus produktus nepirkt un izvēlēties tikai tādus, kas fasēti, piemēram, stikla traukos. Tādu pašu ieteikumu varam lasīt arī par dzeramo ūdeni – pirkt to, kas fasēts stikla tarā, lai gan nav nemaz tik daudz tāda ūdens, kas būtu pieejams stikla pudelēs, turklāt tāds maksā daudz dārgāk. Vēl viens viedoklis – nepirkt ūdeni vispār, bet dzert to, kas nāk no krāna – tas būs gan lētāks, gan tīrāks, gan nepiesārņots vidi ar plastmasas vai cita veida pudelēm. Te noteikti kāds iebildīs, ka gadiem ilgās izmantošanas dēļ arī ūdensvada caurules nav tā tīrākā vieta, caur kuru plūst dzeramais ūdens, bet... Kas atliek?!

Protams, varam atcerēties senos laikus, kad ikdienā tika lietoti acini vai auduma iepirkuma maisiņi; kad veikalā visu ietina papīrā, bet mājas apstākļos izmantoja avīzes, lai gan, kā tagad tiek atzīts – tipogrāfijas krāsai pievienotā svina dēļ arī šāds "iepakojums" jau tolaik bijis kaitīgs. Vienīgais mierinājums, ka tolaik plastmasas maisiņš bija liela ekstrema, un, ja kāds tos pārveda no ārzemju ceļojuma, tad lietoja, kamēr tie sabirza drīskās. Bet, ja reiz tolaik bez tiem iztikām, kamēr visa pārējā pasaule tos lietoja, varbūt arī tagad – par nākotni domājot – varam bez tiem iztikēt? Tiesa, lai arī maisiņu apjoms veikalos ir samazinājies, par citu plastmasu to nevar teikt. Tāpēc – gan domājot par bisfenolu A, gan citām toksiskām vielām, kas mēdzot aizķerties šādos traukos, droši vien jāizvēlas tas, kas tiek pārdots, vienkārši runājot, bez plēves, un tad jau mājās tas būs katra paša ziņā, kā produktu saglabāt svaigu un veselu.

MELNĀ HRONIKA

POLICIJA

No 25. līdz 27. februārim reģistrēti 37 notikumi, noformēti 54 administratīvo pārkāpumu protokoli, tai skaitā 39 par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu, viens par automašīnas vadīšanu reibumā un 8 par to, ka nepilngadīgie smēķē. Reģistrēts viens ceļu satiksmes negadījums.

25. februārī

13.35 Kandavā, kā darba dienās

tas ierasts, pieķerti smēķējam divi nepilngadīgi jaunieši. Sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

26. februārī

13.08 Tukumā, Pils ielā, dega automašīnas «BMW» bagāžas nodalījums. Iespējamais degšanas iemesls – elektroinstalācija.

15.51 Tukumā, Smilšu ielā, kāds 1989. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu «Audi A3», būdams alkohola reibumā (2,0 promiles). Noformēts administratīvā pārkāpuma protokols.

16.20 Irlavas pagasta Sātos kāds 1981. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu «Renault Tra-

Uz soliņa, parkā un –
ar grāmatu rokā

► 1. lpp.

Par "likteni" gan Guna to nesauc – drīzāk gribējis pateikt, cik liela nozīmē nereti ir mūsu dažādajām dzīves izvēlēm. Un tādēļ kopā ar grāmatas redaktori Gundegu Blumbergu izvēlējušās tautasdziesmu, kas ir arī grāmatas moto: "Pilna Māras istabiņa sīku mazu šūpulišu, kad to vienu kustināja, visi līdzī kustējās."

Vēl, protams, izstādē būs iespēja aptaustīt, pašķīstīt un iegādāties arī citus mūspusē tapušus rakstu darbus. To skaitā, piemēram, jaunākās grāmatas, kur dokumentēta pagastu kultūrvēsture – Džūkstei, Irlavai, Lestenei veltītie darbi, par kuriem cilvēki vēl arvien ļoti aktīvi interesējas. Kur dabūt? Kur nopirkt? Nu tad izstādē šāda iespēja tiks dota.

Divi un pat trīs vienā

Te – Tukumā – G. Rozes grāmatas prezentācija notiks 16. martā 12.00 Tukuma bibliotēkām. Un, kamēr mēs tā runājamies, piedzima ideja jeb, drīzāk jāsaka, ti, ka īstenots plāns par to, kā publiku iepriecināts dubultā. Pro-

ti, izdevās pierunāt Rolandu Bultu tukumniekiem pastāstīt arī par saviem jaunākajiem darbiem. Pagājušā gadā pie lasītājam nonāca detektīvromāns «Stopētāju lieta», bet vēl pirms tam – pavisam tematiski atšķirīgais «Atpakaļceļš», kur notikumi apdzīvo gan mūsu dienas, gan laikus, kas Latvijas vēsturē saistās ar izsūtīšanu uz Sibīriju. "Bet patiesībā, man šķiet, ka visas manas grāmatas ir ļoti atšķirīgas. Piemēram, jūnijā iznāks vēl viens darbs, kur esmu pievērsusies paaudžu savstarpējām attiecībām. Tas lauks, kas mani interesē, ir gana plašs, un nav bijusi doma specializēties, piemēram, rakstīt tikai *krimīkus*," stāsta Rolanda. Kā izdevies tik īsā periodā sarakstīt tik atšķirīgus darbus? Tas vairāk saistīts ar ilgo, garo procesu, līdz grāmata ierauga dienas gaismu, taču, no otras puses, atzīst rakstniece, pabeigts darbs ir pabeigts, un īpaši nemēdzot kavēties pie konkrētajām idejām, kas valdīja, to radot. "Tas ir izrakstīts, norakstīts un rodas nākamās idejas." Un tā būtu arī izskaidrojums arī tas, ka vēl arvien nav noorganizēta jaunāko darbu atklāšanas svētki.

Uzmini nu!

Nereti cilvēkiem ir nīķis literārajās darbos meklēt prototipus, atsaucies uz reāliem notikumiem un personām. Taču gan Guna, gan Rolanda uzver, ka tik vienkārši viss tas nenotiek. Protams, ka iespaidus pasmeļas dzīvē, taču tad tēli un notikumi uzsāk paši savu literāro eksistenci. Un ir interesenti, ka reizēm lasītāji mēdz saskatīt līdzības tur, kur tādas nemaz nav, bet citreiz, kad tiešām kāds fragments, īpašība, izturēšanās "no dzīves norakstīta" – to tomēr neatpazīst. Interesantas tās lasītāja un rakstnieka attiecības... "Tieši tādēļ jaunākajā grāmatā ierakstīju: "Gandrīz visi notikumi un prototipi ir īsti, bet to kombinācijas... vienīgi autore dzēz," smejas Guna.

Nākamā Tukuma literātu apvienības sēde paredzēta 8. martā, un tajā plānots arī pārveļēt vadību. Kā atklāja līdzšinējā vadītāj G. Roze, – gribas vairāk pievērsties tieši literatūrai, ne organizatoriskiem darbiem.

LIENA TRĒDE

Ar dārza darbiem
vēl jāpagaida

Vidējai gaisa temperatūrai pārsniedzot 5°C netipiski agri – februāra vidū, jau izziņots meteoroloģiskais pavasaris. Tomēr tas nebūt nenozīmē, ka, pazūdot pastāvīgai sniega segai, var sparīgi mesties dārza darbos, uzsver Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) vecākais dārzkopības eksperts **Māris Narvils**.

Šādi laika apstākļi dekoratīvajos dārzos kā pirmos izvilinās sniegpulksteniņus. Veģetāciju var uzsākt dažādas sīpolpuķes, kam uzkrātās barības vielas to ļauj darīt un kas spēj pie šādām temperatūrām sākt augt. Iespējams, siltākās vietās degunus varētu izbāzt arī ziemas ķiploki.

"Neraugoties uz silto laiku, noteikti nevajadzētu sākt augu piebarošanu ar minerālmēsliem, jo sevišķi – slāpekli. Tā var panākt tikai nopietnu tā izskalošanos, un būs maz labuma. Tāpat nevajadzētu steigties ar visu segumu un augu atlieku novākšanu, jo, atgriežoties

aukstumam, tas augus pasargās, it īpaši, ja iestāsies kailsals bez sniega," tā M. Narvils.

Speciālists arī norāda, ka, izņemot dēstu audzēšanu, arī neapkurināmās siltumnīcās vēl nevajadzētu aizrauties ar sējas darbiem, jo aukstums noteikti vēl atgriezīsies. Var iesēt tādas aukstumizturīgas kultūras kā redīsus, zirņus un varbūt salātus, taču pastāv risks, ka arī tie var nosalt.

Savukārt augļudārzos pašlaik miera periods beidzas kauleņaugiem, kuriem neliels sals bīstams var būt tikai tad, ja nāk kopā ar lielu vēju, kad iespējama ziedpumpuru aizmetņu izžūšana visdažādākajām kultūrām. Tīkmēr mulčētās platībās sakņu sistēmas ir droši pasargātas.

"Pašlaik ir piemērots brīdis, lai ķertos pie augļu koku atjaunošanas un ziemas periodā veicamās griešanas, kas rosinās augļu koku atjaunošanās procesu," norāda M. Narvils, "tagad apgriežtiem kokiem vasarā veidosies daudz jaunu zaru, kurus noteikti jāatceras izretināt."

Rezultātā notika abu automašīnu sadursme.

ZINĀS SNIEDZA VALSTS POLICIJAS ZEMGALES REĢIONĀLĀ PĀRVALDE

**NEATKARĪGĀS
TUKUMA ZINĀS**

Brīvības laukums 10,
Tukums, LV - 3101;
www.ntz.lv

Galvenā redaktore **Ivonna Plaude**.
Laikraksts iznāk otrdienās un piektdienās. Metiens 5000 eks.
Izdevējs SIA «Novadu Zinās». Abonēšanas indekss **3069**. Masu informācijas registrācijas apl. #000702425.
Darba laiks no **8.00 līdz 18.00**, brīvdienas – sestdiena, svētdiena.
Pārpublicēšana, bez redakcijas rakstiskas atļaujas, aizliegta. Par sludinājumu un reklāmu saturu atbild iesniedzējs.
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Iesniegtos manuskriptus nerecenžē un atpakaļ neizsūdz. Iespiests SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā», Rīgā, Mūkusalas ielā 41.

Tālrunis: 63125216
Mob.: 28338989, 28444558
E-pasts: ntz@ntz.lv

Notāru dienās liela interese par mantojuma lietām

26. un 27. februārī jau četrpadsmito gadu Latvijā norisinājās Notāru dienas, kuras rīkoja Latvijas Zvērinātu notāru padome un kurās interese par mantojuma lietām, laulību līgumiem, dāvinājuma līgumu riskiem, laulības šķiršanu, uzturlīgumiem, pilnvarām, ires un nomas, mantojumiem un citiem jautājumiem.

Interesējoties, kādi bijuši biežāk Tukuma notāru birojos uzdotie jautājumi, Latvijas Zvērinātu notāru padomes pārstāve **Liene Krīvena** skaidroja, ka visbiežāk tukumnieki interesējušies par jautājumiem, kas saistīti ar nekustamo īpašumu, mantojumu, laulāto mantiskajām attiecībām, dāvinājumiem un testamentiem. Jautātāji bijuši vecumā no 45 līdz 55 gadiem, taču ar jautājumiem vērsušies arī daži jaunieši.

Ko var izrunāt ģimenē, tas jāizrunā

Interesējoties, kādi bijuši secinājumi pēc šīm Notāru dienām, **L. Krīvena** «NTZ» stāstīja, ka šogad iedzīvotājiem pieaugusi interese par tiem jautājumiem, kas skar laulāto mantiskās attiecības: «Cilvēki agri vai vēlu vēlas šādus jautājumus sakārtot, jo tie parasti ir cieši saistīti ar mantu vai īpašumiem, kas pie der abiem laulātajiem vai katram atsevišķi, vai arī kādam no viņiem ir piederējuši pirms laulības. Otrs aspekts, kuru ir nācies secināt pēc Notāru dienām, ka šie jautājumi ir neizbēgami saistīti arī ar emocijām pāra savstarpējās attiecībās, kurās risinājumu diezgan bieži abas vai viena puse meklē notāra kabinetā. Nereti tas ir saistīts ar vēlmi, piemēram, izslēgt kādus tuviniekus no mantojuma, jo ir radušās problēmas savstarpējās attiecībās. Vai arī ir vēlme nodrošināties, lai laulātais nevarētu pretendēt uz otra laulātā īpašumu. Un vēl ir novērots, ka cilvēks vispirms vērsas pie notāra, lai arī ar ģimeni par

šiem jautājumiem nav aprunājies, bet iespējams, ka aprunājoties tiktu noskaidrotas ģimenes vēsmes un daudzi jautājumi būtu atrisināti ātrāk, un pēc tam pie notāra varētu vienoties par galīgo risinājumu.»

Ar īpašumiem – uzmanīgi!

Notāru dienās daudz ticis runāts par nekustamajiem īpašumiem un veidiem, kā tos mantot: «Esam novērojuši, ka cilvēki vēlas nevis ļaut notikumiem ritēt savu gaitu un ļaut bērniem mantot īpašumus, bet vēlas tos «pārakstīt» (pārdot, uzdāvināt) savas dzīves laikā. Lai arī nereti šie darījumi notiek, vienlaikus slēdzot līgumu, kas ļauj iepriekšējam īpašniekam, piemēram, mātei turpināt dzīvot pārdotajā dzīvoklī līdz mūža galam, ne vienmēr tā notiek, īpaši, ja līgumā nav norādes, ka īpašumu nevar pārdot tālāk vai iekļāt. Mēs zinām par gadījumiem, kad īpašums ir ticis iekļāts, lai varētu paņemt kredītu, bet, tā kā šis kredīts nav ticis samaksāts, uz dzīvokli tiek vērsta piedziņa – tas tiek pārdots un māte izlikta uz ielas. Arī par šādiem gadījumiem Notāru dienās esam uzzinājuši. Nereti kā viens no argumentiem šādai mājokļa «pārakstīšanai» tiek minēts tas, ka mantojuma kārtošana būs daudz sarežģītāka un dārgāka, taču reāli tas tā nav.»

Ir svarīgi nodrošināties

Kā pastāstīja L. Krīvena, viens no šī gada Notāru dienu uzdevumiem bijis popularizēt vienu no pilnvarojumu veidiem – nākotnes pilnvarojumu: «Lai arī mēs daudz par to stāstām, arvien vēl Latvijā šis pilnvarojuma veids nav īpaši pieprasīts, taču ir svarīgi apzināties, ka katram, kam ir uzkrājums bankā, uzņēmums, nekustamais īpašums, var pienākt brīdis, kad viņš var nebūt spējīgs lemt par šiem uzkrājumiem vai uzņēmumiem, ne arī ārstēšanu. Un te ir svarīgi saprast, kurš būs tas cilvēks, kam to vislabāk uzticēt – sievai, vīram, brālim, mātai, draugiem, sadarbības partneriem. Piemēram, esam uzklaušījuši jautājumus arī no jauniem cilvēkiem, kas, piemēram, nevēlas, lai vecāki būtu tie, kas lemtu par šādiem

jautājumiem, tāpēc vēlas noslēgt nākotnes pilnvarojuma līgumu, kurā šie pienākumi tiktu nodoti citam cilvēkam. Ja šāda pilnvarojuma līguma nebūtu un ja cilvēkam nebūtu arī laulātā drauga, tad vecāki ir likumiski tuvākie radnieki, kuriem, piemēram, ārsts prasīs viedokli par tālāku ārstēšanos, par slimnīcu utt. Ir iespējams nākotnes pilnvarojumā norādīt vairākas personas, kas varētu lemt gan par ārstēšanu un mājām, gan par uzņēmuma darbību.»

Ar īpašumu pārreģistrāciju kavēties nevar

Notāru dienās secināts, ka gadu no gada atklājas tipiskas kļūdas, ko cilvēki joprojām pieļauj un ko notāri arvien atgādina: iegādājoties vai mantojot īpašumu, nekavējoties jāreģistrē īpašumtiesības: «Tas attiecas arī uz tehnikas vai transportlīdzekļa iegādi – ir ļoti svarīgi neatlikt tā pārreģistrēšanu uz sava vārda, lai nenonāktu lielos zaudējumos. Nupat bija gadījums, kad cilvēks par lielu naudas summu bija iegādājies lauksaimniecības tehniku, bet nebija uzreiz to pārreģistrējis uz sava vārda, un notika tā, ka tehnikas iepriekšējais īpašnieks nomira un viņa mantinieki ieradās pēc šīs tehnikas, jo darījums nebija nekādi dokumentēts. Tā ir vēl viena liela kļūda, kas tiek pieļauta diezgan bieži un kas rada cilvēkiem ļoti lielas problēmas. Mēs varam ieteikt šādos gadījumos pie notāra slēgt iegādes līgumu vai pie notāra atvērt glabājuma kontu, no kura nauda tiks samaksāta tikai tad, kad tehnikas vai īpašuma tiesības būs pārreģistrētas jaunajam īpašniekam. Ar notāru var pārrunāt, kāds būtu labākais maksāšanas veids, lai cilvēks nepaliktu zaudētājs tikai tāpēc, ka sadarbības partneris izrādīšies negodīgs. Tas attiecas arī uz parādiem – ja kāds vēlas aizdot naudu, tad pie notāra būtu slēdzams izpildu akts, ar kuru varēs vērsties pie tiesu izpildītāja, lai tas uzsāk piedziņu, ja parāds netiek noteiktā termiņā atdots. Jau kādu brīdi šādu kārtību iespējams izmantot.»

AGITA PUČĪTE

LATVIJĀ UN PASAULĒ

Rosina pārskatīt nodokļu atvieglojumu sistēmu

Latvijā nodokļu atvieglojumu dēļ valsts budžetam ik gadu iet secen ieņēmumi aptuveni 2,5 miljardu eiro apmērā, tāpēc Finanšu ministrija rosina pārskatīt nodokļu atvieglojumu sistēmu. Ministrijas pārstāvji skaidrojuši, ka starptautiskajā praksē izmantoto plašāku nodokļu atvieglojumu apzīmējumu «nodokļu izdevumi», kas samazina vai atliek nodokļu nomaksu salīdzinoši šauram nodokļu maksātāju lokam. Tāpat nodokļu izdevumi esot arī valsts nesāņemtie ienākumi nodokļa atvieglojumu pastāvēšanas dēļ.

No šodienas – alkoholiskie dzērieni kļūst dārgāki

Valsts ieņēmumu dienests informē, ka, īstenojot samērīgu un pakāpenisku akcīzes nodokļa likmju paaugstināšanas politiku, 2019. gada 1.martā mainās akcīzes nodokļa likmes alkoholiskajiem dzērieniem, tajā skaitā arī alum. Līdz ar to Latvijā piemērojamā akcīzes nodokļa likme stiprajam alkoholam būs līdzvērtīga Lietuvā piemērojamai nodokļa likmei, taču salīdzinājumā ar Igauniju tā saglabāsies būtiski zemāka. VID atgādina, ka šodien, 1. martā, visiem alkoholisko dzērienu tirgotājiem jāveic alkoholisko dzērienu inventarizācija, normatīvajos aktos noteiktajā termiņā jāiesniedz VID akcīzes nodokļa starpības aprēķins un jāsamaksā akcīzes nodokļa starpība par krājumā esošajiem alkoholiskajiem dzērieniem. Iespējamā ietekme uz alkoholiskā dzēriena cenām mazumtirdzniecībā (akcīze un PVN): alum (5% 0,5 l) + 0,02 EUR, vīnam (0,75 l) + 0,08 EUR, degvīnam (40% 0,5 l) + 0,41 EUR. Izņēmums ir raudzētie dzērieni ar absolūtā spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem (ieskaitot) (piemēram, sidrs, kura stiprums nepārsniedz 6%).

Pērn sarukusi «Latvenergo» peļņa

2018. gadā «Latvenergo» koncerna ieņēmumi bija 878 miljoni eiro, kas ir par 5% mazāk nekā 2017. gadā. Peļņa pirms nodokļiem samazinājās par 41% un bija 321,6 miljoni eiro, līdz ar to koncerna peļņa bija 76,0 miljoni EUR. «Latvenergo» koncerna darbību un rezultātus 2018. gadā ietekmēja globāli un reģionāli darbības vides faktori, piemēram, elektroenerģijas, dabasgāzes un CO2 emisijas kvotu cenu kāpums. Ilgstoši karstie un sausie laika apstākļi ievērojami samazināja hidroelektrostaciju izstrādi, īpaši Skandināvijā, tādējādi veicinot elektroenerģijas «spot» cenu pieaugumu visā Eiropā. Vidējā elektroenerģijas cena Latvijā 2018. gadā bija par 44% augstāka nekā gadu iepriekš, sasniedzot gandrīz 50 EUR/MWh.

ASV ekonomikā straujākā izaugsme 13 gados

ASV Tirdzniecības ministrija paziņojusi, ka ASV ekonomika pērn pieaugusi par 2,9%, salīdzinot ar 2,2% kāpumu 2017.

gadā, tādējādi reģistrēts straujākais kāpums kopš 2005. gada. Tikmēr ASV iekšzemes kopprodukts pērn ceturtajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo laika periodu pirms gada, pieaudzis par 2,6%, tādējādi reģistrēta mazāka izaugsme kā trešajā ceturksnī. Trešajā ceturksnī valsts IKP palielinājās par 3,4%. ASV Kongresa budžeta birojs pagājušajā mēnesī prognozēja, ka valsts ekonomika šogad pieaugs par 2,3%, mazinoties nodokļu samazinājumu un fiskālo stimulēšanas pasākumu labvēlīgajai ietekmei.

Tiks palaists kosmosa kuģis, jāmaina Visuma iekarošanas vēsture

ASV kompānija «Space X» jau rīt, 2. martā, kosmosā palaidīs kuģi «Crew Dragon», kas paredzēts cilvēku nogādāšanai Visumā. Tādējādi ASV cer atkal atgūt neatkarību kosmosa misiju īstenošanā, turklāt pirmoreiz šāda mēroga operāciju īsteno privāta kompānija. ASV kosmonautikai neatkarības nodrošināšana vairākus gadus bijis aktuāls jautājums. Nacionālās aeronautikas un kosmosa pārvalde – NASA – 2011. gadā apturēja savu «Space Shuttle Program» programmu, uz laiku kļūstot atkarīga no Krievijas, patlaban vienīgās valsts, kura spēj kosmosā nogādāt cilvēkus. NASA programmu apturēja, vienlaikus veicinot privātās industrijas iesaisti kosmosa iekarošanā un cerot uz tās pakalpojumiem astronautu nogādāšanā uz Starptautisko kosmosa staciju un atpakaļ.

Uzņēmumi ar ārzemju kapitālu neatklāj patiesā labuma guvējus

Uzņēmumu reģistrs (UR) informē, ka «Moneyval» ziņojumā Latvija saņēmusi zemu novērtējumu attiecībā uz patiesā labuma guvēju noskaidrošanu, kas liek secināt, ka Latvijas rīcība patiesā labuma guvēju noteikšanā bijusi mazefektīva. UR skaidro, ka juridiskajām personām, kurām likuma prasība par patieso labuma guvēju atklāšanu ir izpildāma obligāta, aktivitāte vērtējama kā apmierinoša, taču izņēmums ir SIA, kurām dalībnieku sastāvā ir 100% ārvalstu uzņēmumi. Šīs sabiedrības savus patiesos labuma guvējus atklāj kūtri, un tiek uzskatīts, ka šie uzņēmumi ir ar augstu riska pakāpi izmantošanai noziedzīgiem nolūkiem. «Lursoft» apkopotie dati liecina, ka savus patiesos labuma guvējus atklājušas 33 354 SIA, no kurām 1 436 SIA dalībnieku sastāvā ir 100% ārvalstu uzņēmumi. Jānorāda, ka Latvijā patlaban reģistrētas 3 832 SIA, kuru pamatkapitālu 100% veido ārvalstīs reģistrēti uzņēmumi, kas nozīmē, ka savus patiesos labuma guvējus vēl nav atklājuši 62,5% šādu sabiedrību. Pastāvošo augsto risku dēļ UR aicina šīs sabiedrības nekavējoties izpildīt tām ar likumu noteikto pienākumu – atklāt to patiesos labuma guvējus, citādi komersantu darbība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks izbeigta.

INTERNETA MEDIJUS
"PĀRLAPOJA" BAIBA REINSONE

AKTUĀLI

Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem

Nekustamā īpašumā nodoklis pašvaldībai ir viens no finanšu avotiem, un Tukuma novada dome šogad to plānojsi iekasēt gandrīz 2 miljonus eiro apmērā. Tomēr, neraugoties uz paaugstināto nekustamā īpašuma nodokli, kas palīdz prognozēto īstenot un par kuru rakstījām 8. februāra laikrakstā, daudzām iedzīvotāju kategorijām, kā arī uzņēmējiem un lauksaimniekiem ir iespēja saņemt nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumus līdz pat 90%. Par nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumu saņemšanas kārtību stāstīja Tukuma novada domes nekustamā īpašuma speciālistes **Maira Zonenberga** un **Vineta Kļaviņa**.

Viņas skaidroja, ka nodokļa atvieglojumus piešķir atbilstoši likumam «Par nekustamā īpašuma nodokli» un Tukuma novada domes saistošajiem noteikumiem Nr. 20 «Par nekustamā īpašuma nodokli Tukuma novadā». Vēl jāņem vērā, ka nodokļa atvieglojumi netiek piešķirti nodokļa maksātājiem, kuriem ir nekustamā īpašuma nodokļa parāds, izņemot maznodrošinātās un trūcīgās personas, kā arī – ja nodokļu maksātājam ir tiesības saņemt atvieglojumus pēc vairākiem nosacījumiem, tiek piešķirts atvieglojums par vienu personai labvēlīgāko nosacījumu.

Atvieglojumi invalīdiem

Atbilstoši domes saistošajiem noteikumiem nodokļa maksātājiem ar 1. un 2. grupas invaliditāti, kā arī ģimenēm, kurās aug bērns invalīds, piemēro nodokļu atvieglojumus 50% apmērā par īpašumu, ja tajā ir deklarēta nodokļa maksātāja dzīvesvieta un personai nav citu nekustamu īpašumu. Nodokļa maksātājam ir jāvēršas domē ar iesniegumu, pievienojot atvieglojuma saņemšanas nosacījuma apliecināšanas dokumenta kopiju.

Atvieglojumi trūcīgajam un maznodrošinātajam personām

Kā skaidroja M. Zonenberga un V. Kļaviņa, no sociālā dienesta tiek saņemta informācija, ka personai ir piemērots vai nu trūcīgās, vai maznodrošinātās statuss, un tiek piemēroti atvieglojumi, turklāt netiek vērtēts, vai ir vai nav parādi, un netiek ņemta vērā nodokļa minimālā summa.” Vaicājot, kā šis trūcīgais vai maznodrošinātais cilvēks var zināt, vai viņam pienākas nekustamā īpašuma nodokļa atlaide, speciālistes skaidroja, ka sociālais dienests informē personas par to, ka, piešķirot trūcīgās vai maznodrošinātās personas statusu, iedzīvotājam pienākas arī nekustamā īpašuma nodokļa atlaides: “Līdz ar to mums ir informācija par šiem cilvēkiem, lai varam atlaides piemērot automātiski un cilvēkiem nebūtu vairākas reizes gadā jāraksta iesniegums – tā kā trūcīgā un maznodrošinātā statusu piemēro uz trim mēnešiem, nekustamā īpašuma nodokļa speciālisti nodokļa summu nereti pārēķina pat četras reizes gadā. Tad, kad cilvēks domes kasē šo nodokli

maksā, automātiski tiek piemērotas atlaides; citi iedzīvotāji savukārt piezvana un paaugstināto nekustamā īpašuma nodokli, kas palīdz prognozēto īstenot un par kuru rakstījām 8. februāra laikrakstā, daudzām iedzīvotāju kategorijām, kā arī uzņēmējiem un lauksaimniekiem ir iespēja saņemt nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumus līdz pat 90%. Par nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumu saņemšanas kārtību stāstīja Tukuma novada domes nekustamā īpašuma speciālistes **Maira Zonenberga** un **Vineta Kļaviņa**.

Atvieglojumi daudz bērnu ģimenēm

Daudz bērnu ģimenēm automātiski tiek piemērotas atlaides 50% apmērā tam īpašumam, kurā ģimene ir deklarēta. Likums nosaka, ka atvieglojumi pienākas ģimenei, kurā kārtējā gada 1. janvārī ir trīs vai vairāk bērnu vecumā līdz 18 gadiem (arī aizbildnībā esoši vai audžuģimenē ievietoti) vai bērni līdz 24 gadu vecumam, kuri iegūst vispārējo, profesionālo vai augstāko izglītību, un ja personai vai tās laulātajam šajā objektā ir deklarētā dzīvesvieta kopā ar vismaz trim no minētajiem bērniem. Šos atvieglojumus piemēro arī gadījumā, ja nekustamā īpašuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs ir kāds no minētajiem bērniem, vai arī kāds no vecvecākiem, kuram šajā objektā ir deklarētā dzīvesvieta.

Atvieglojumi represētajām personām

Likums «Par nekustamā īpašuma nodokli» nosaka atvieglojumus 50% apmērā politiski represētajām personām par zemi un ēkām, kas ir šo personu īpašumā vai valdījumā ar nosacījumu, ka šis nekustamais īpašums netiek izmantots saimnieciskajā darbībā. Ja nekustamais īpašums daļēji tiek izmantots saimnieciskajā darbībā, šai daļai nodokļa samazinājumu nepiemēro.

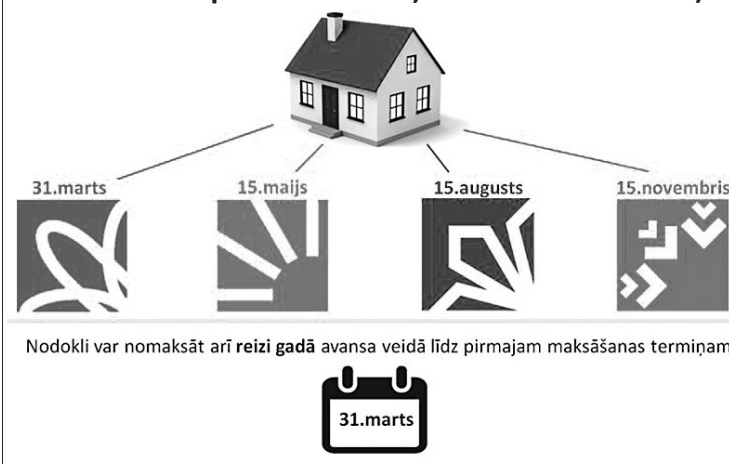
Atvieglojumi siltināto māju dzīvokļu īpašniekiem

Nekustamā īpašuma atlaide 90% apmērā tiek piešķirta tām daudzdzīvokļu ēkām, kurās ar Eiropas fondu līdzekļiem īstenots energoefektivitātes projekts. Atlaide uz desmit gadiem piešķir nevis mājai kopumā, bet katram dzīvokļa īpašumam atsevišķi. Savukārt tām daudzdzīvokļu mājām, kurām energoefektivitātes pasākumi veikti bez pašvaldības līdzfinansējuma, tiek piešķirti nodokļu atvieglojumi no 25% līdz 90% apmērā – atkarībā no ieguldītās naudas summas.

Ja ieguldīti līdzekļi ēku un komunikāciju attīstībā

Nodokļa maksātāji, kuri:

Nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas termiņi

– ieguldījuši līdzekļus ūdensvada, kanalizācijas, ielu, ietvju izveidošanā vai labiekārtošanā ārpus sava īpašuma robežas un bez pašvaldības līdzfinansējuma, nodokļa samazinājums atkarībā no ieguldītās naudas summas ir no 25 līdz 90% četru gadu laikā;

– palielinājuši jaunu daudzdzīvokļu dzīvojamu fondu bez pašvaldības līdzfinansējuma – atbalsts atkarībā no ieguldījuma ir iespējams līdz pat pieciem gadiem un ir no 25 līdz 90% apmērā;

– renovējuši ēkas vai remontējuši ēkas fasādi pilsētas vēsturiskajā centrā vai tā aizsardzības zonā bez pašvaldības līdzfinansējuma – atkarībā no ieguldījuma atbalsts pieejams līdz četriem gadiem un no 25 līdz 90% apmērā.

Ja saglabāts iepriekšējais darba apjoms un darba vietas

Novada saistošie noteikumi paredz nodokļa samazinājumu 25% apmērā tiem nodokļu maksātājiem, kuru īpašumā ir ražošanas ēkas (izņemot elektrības pārvades) un kurās uz taksācijas gada 1. janvāri ir saglabāta pamatdarbība un darba vietas ne mazāk kā 95% attiecībā pret iepriekšējo taksācijas gadu. Uz līdzīgiem nosacījumiem 25% atlaide nekustamā īpašuma nodoklim var saņemt tie nodokļu maksātāji, kas nodrošina sabiedriskos pasažieru pārvadājumus.

Nodokļu atlaides uzņēmējiem*

Nodokļu atlaides nekustamajam īpašumam var saņemt uzņēmēji, kas:

– centralizēti piegādā siltumenerģiju un dzeramo ūdeni (nodokļa samazinājums – 70%);

– kas nodrošina viesnīcu, sabiedriskās ēdināšanas un lauku tūrisma pakalpojumus (nodokļa samazinājums – 50%);

– kas atver ražotnes Tukuma novadā, kurās ir ne mazāk par desmit darbiniekiem vai kuri ik gadu palielina darba vietu skaitu par desmit un vairāk (nodokļa samazinājums – 70%);

– kas iznomā telpas un piegulošo zemi jaunizveidotam mazam vai vidējam uzņēmumam, kurā nodarbināti vairāk nekā pieci darbinieki, no kuriem ne mazāk kā puse deklarēta Tukuma novadā (piecus gadus nodokļa samazinājums – 90%);

– kas ilgāk nekā divus gadus savu īpašumu nodevuši komersantiem, kas nodarbojas ar bērnu un jauniešu izglītību un sportisko sagatavošanu (nodokļa samazinājums – 50%);

– kas iznomā telpas un piegulošo zemi uzņēmumam, kas atbilst mikrouzņēmuma vai mazā un vidējā komersanta statusam, ar ne vairāk kā pieciem darbiniekiem, no kuriem vairāk nekā puse deklarēta Tukuma novadā un valsts budžetā iemaksājuši vismaz 1422,87 eiro uz vienu strādājošo (nodokļa samazinājums – 50%).

*Atlaides tiek piemērotas par īpašumu vai tā daļu, kas tiek izmantots konkrētajai darbībai.

Atvieglojumi lauksaimniekiem

Saistošie noteikumi paredz atvieglojumus nodokļu maksātājiem – lauksaimniekiem 25% apmērā par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, uz kuras veic lauksaimniecisko ražošanu, ja uz 1. janvāri ir saglabāta pamatdarbība un ieņēmumi pēc VID datiem ir 150 eiro uz katru lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru, bet kopējie ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas iepriekšējā gadā nepārsniedz 30 000 eiro (bioloģiskajiem lauksaimniekiem – attiecīgi 100 eiro uz hektāru, bet nepārsniedzot gadā 30 000 eiro).

Atvieglojumi plūdu vai necelū dēļ

Nodokļu atlaides 50% zemei un 90% ēkām un būvēm var saņemt īpašnieki, kuru nekustamais īpašums novada teritorijas plānojumā atrodas upju applūstošajās teritorijās. Ja applūst vien daļa īpašuma, nodokļa samazinājums aprēķināms par šo daļu. Savukārt par 50% dome samazina nekustamā īpašuma nodokli tām fiziskajām personām,

kuru neapbūvētie zemes gabali ir apbūves zeme un kas piekļaujas projektētajām pašvaldības ielām, kurām nav pagaidu seguma.

7 eiro – nodokļa minimālais maksājums

Kā stāstīja M. Zonenberga un V. Kļaviņa, likumā «Par nekustamā īpašuma nodokli» noteikts, ka minimālais nekustamā īpašuma nodokļa maksājums katram nodokļa maksātājam pašvaldībā ir 7 eiro, līdz ar to gadījumos, ja nodokļa apmērs ir mazāks par šo summu, tas automātiski tiek palielināts līdz 7 eiro. Tas attiecas arī uz tiem gadījumiem, kad nodokļa maksātājam, piemēram, daudz bērnu ģimenēm, 1. un 2. grupas invalīdiem, vecākiem, kas audzina bērnu invalīdu, ar Eiropas līdzfinansējumu renovēto māju dzīvokļu īpašniekiem (laukos) tiek piemēroti nodokļa atvieglojumi un pēc to piemērošanas kopējais nodoklis ir mazāks par 7 eiro. Piemēram, ja nodokļa maksājums ir 9 eiro, bet ar 50% atvieglojumu tie būtu 4,50 eiro, maksājums vienlaigā būs 7 eiro. Vienīgais izņēmums, uz kuru neattiecas nosacījums par minimālo maksājumu 7 eiro, ir trūcīgās un maznodrošinātās personas, kam tiek piemērota attiecīgi 90% un 70% nodokļa atlaide.

Nodoklis jāmaksā termiņos

Kā skaidroja speciālistes, likums «Par nekustamā īpašuma nodokli» nosaka, ka nekustamā īpašuma nodoklis ir maksājams reizi ceturksnī – ne vēlāk kā līdz 1. aprīlim, 15. maijam, 15. augustam un 15. novembrim: “Var visu nodokļa summu samaksāt vienā maksājumā – līdz 1. aprīlim, bet, ja nodokli par visu gadu iedzīvotājs ieskaitīs tikai gada beigās, tiks aprēķināta kavējuma nauda – 0,05% no parāda summas par katru nokavēto dienu. Gadījumā, ja ir nokavēts maksāšanas termiņš un izveidojies parāds maksāšanas dienā, aicinām zvanīt uz Īpašuma nodaļu un precizēt kavējuma naudas apmēru.” Interesējoties, vai var samaksāt lielāku naudas summu, nekā aprēķināts par taksācijas gadu, noskaidrojām, ka tas ir iespējams un tādā gadījumā atlikums kā pārākā pāries uz nākamā gadu.

*Nekustamā īpašuma nodokļa taksācijas periods ir kalendārais gads.

Iesniegums – līdz 1. jūlijam

Nodokļu maksātājiem par nodokļu atvieglojumu piešķiršanu iesniegumi domē jāiesniedz līdz taksācijas gada 1. jūlijam. Ja tos iesniedz pēc šī datuma, atvieglojumus piemēros ar nākamā mēnesi.

Par neskaidrībām – jāzvana

Par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķiniem, nodokļu likmēm, maksājumiem, atvieglojumu piešķiršanu un citiem neskaidriem jautājumiem lūgums zvanīt 26603410, 63124364, 63107231, 63132875, kā arī jautājumu var atsūtīt uz e-pastu nodoklis@tukums.lv.

AGITA PUČĪTE

Mūzikas olimpiādē rāda prasmi komponēt un dziedāt

27. februārī Tukuma 2. pamatskolā norisinājās jau astotā novada mūzikas olimpiāde, kurā piedalījās 11 Zemgales vidusskolas, Pūres pamatskolas, Lapmežciema pamatskolas, Engures vidusskolas, Tukuma Raiņa ģimnāzijas, Tukuma E. Birznieka-Upīša pamatskolas un Tukuma 2. pamatskolas skolēni, kas vērtēti divās grupās – A grupā (mūzikas skolu un mūzikas novirziena audzēkņi) un B grupā.

Kā atzina Mūzikas skolotāju metodiskās apvienības vadītāja Dace Perševica, šī ir viena no sarežģītākajām olimpiādēm, kas prasa no skolēna plašas zināšanas un prasmes mūzikā, tostarp gan teorētiskās – par komponistiem, viņu skaņdarbiem un aktualitātēm mūzikas pasaulē, gan praktiskās –

FOTO - Agita Puķīte

Mūzikas olimpiādes teorētiskajā daļā

prast dziedāt pēc notīm, ritmizēt, izpildīt tautas dziesmu koncerta variantā un visbeidzot izpildīt paša komponētu darbu. Pēc olimpiādes D. Perševica teica lielu paldies visiem olimpiādes dalībniekiem, kas tajā piedalījās, kā arī skolotājiem, kas palīdzējuši viņiem sagatavoties grūtajam uzdevumam.

Rezultāti: **1. vietā** – Loreta Kiti-

ja Vičmane (Tukuma 2. pamatskola, A grupa, skolotāja Sanita Apine), **Anna Marija Vārpiņa** (Engures vidusskola, A, Dace Lāce), **Sintija Mīze** (Zemgales vidusskola, B, Vija Fogle), **Melisa Votinova** (Tukuma Raiņa ģimnāzija, A, Inguna Silineviča); **2. vietā** – **Elīna Bērziņa** (Engures vidusskola, A, Dace Lāce), **Adrija Anna**

Zariņa (Pūres pamatskola, A, Velga Žvirble), **Eva Blumberga** (Tukuma 2. pamatskola, A, Ingrida Čarbarte); **3. vietā** – **Rendija Rota Paipala** (Lapmežciema pamatskola, A, Benita Egle), **Lāsma Bērziņa** (Tukuma 2. pamatskola, A, Sanita Apine). Uz Zemgales reģiona olimpiādi izvirzīti 1. un 2. vietas ieguvēji A grupā.

Vokālās mūzikas konkursā «Balsis»

Tukuma 2. pamatskolas 9.a klases ansamblis un skolotāja Sanita Apine

Tautas dziesmas un to aranžējumi, latviešu komponistu skaņdarbi un pat to pirmatskaņojumi – tāds bija bērnu un jauniešu vokālās mūzikas konkursa «Balsis» repertuārs, kuru 28. februārī Tukuma 2. pamatskolā izpildīja astoņi vokālie ansambļi no Tukuma 2. pamatskolas, Tukuma Raiņa ģimnāzijas, Milzkalnes sākumskolas un Pūres pamatskolas.

Katram kolektīvam konkursā bija jāizpilda trīs dziesmas, tostarp

divas *a'capella* (bez pavadījuma), no tām viena tautas dziesma, kā arī latviešu komponista oriģināldziesma. Kolektīvus, kas tika dalīti A (mūzikas novirziena) un B (vispārīgglītojošā) grupā, vērtēja žūrija – mūzikas pedagogi un kolektīvu vadītāji: Inese Rasa, Ainārs Plezers un Māra Ģermane.

Rezultāti

Konkursa A grupā dziedāja Tukuma 2. pamatskolas ansamblis (skolotāja Sanita Apine) un ieguva šādus rezultātus: 3.a klases vokālais ansamblis – 43 punktus

FOTO - Agita Puķīte

Tukuma Raiņa ģimnāzijas ansamblis un skolotāja Rasma Valdmāne

un I pakāpi; 4.a klases vokālais ansamblis – 45,8 p., augstāko pakāpi, 5.a klases vokālais ansamblis – 45,4 p., augstākā pakāpi, un 9.a klases vokālais ansamblis – 45,8 punktus un augstāko pakāpi.

Konkursa B grupā Engures vidusskolas 5.–9. klašu vokālais ansamblis (skolotāja Dace Lāce) ieguva 37,5 punktus un II pakāpi, Milzkalnes sākumskolas vokālais ansamblis (Māra Bērziņa) – 40 p., I pakāpi; Pūres pamatskolas 1.–4. klašu vokālais ansamblis (Velga Žvirble) – 38,9 p., II pakāpi; Tukuma Raiņa ģimnāzijas 9.–12. klašu

meiteņu vokālais ansamblis (Rasma Valdmāne) – 47,9 punktus un augstāko pakāpi. Uz konkursa otro kārtu izvirzīti: **Milzkalnes, Tukuma Raiņa ģimnāzijas un Tukuma 2. pamatskolas 4.a, 5.a un 9.a klases ansambļi.**

Skanēja ļoti labi

Tā pēc konkursa atzina žūrijas pārstāvis Ainārs Plezers, skaidrojot, ka visi dalībnieki parādījuši ļoti labu sniegumu: «Šādu secinājumu varu izdarīt vienmēr, kad piedalos šajā skatē, jo bērni Tukumā un citos bijušā rajona novados tiešām ir ļoti sagatavoti. Te, protams, liels paldies ir arī skolotājai Rasmai Valdmānei, kas izveidojusi dziedāšanas tradīcijas šajā pusē un kuras audzēkņi to turpina arī citās vietās.» Vaicāts, ko ieteiktu pedagogiem un pašiem dziedātājiem darīt labāk vai citādi, A. Plezers atzina, ka konkursā bijis ļoti redzams, ka, dziedot *a'capella* dziesmas, bērni saņem un to izdara ļoti labi, bet, dziedot ar pavadījumu, tā kā atslābst un nekoncentrējas. Iespējams, ja kolektīvs izvēlētos visas dziesmas dziedāt *a'capella*, skanējums būtu vēl labāks.

LAPPUSI SAGATAVOJA
AGITA PUĶĪTE

ZIŅAS

Vizuālās mākslas olimpiāde

Šodien, **1. martā, 11.00** Tukuma 2. vidusskolas sākumskolā norisināsies skolu vizuālās mākslas olimpiāde, kurā piedalīsies ap 170 skolēnu no Tukuma, Engures un Jaunpils novada.

Aicina uz Alfa kursa nodarbībām

4. martā 19.00 Rancāna fonda telpās, Tukumā, Brīvības laukumā 13 (otrajā stāvā) notiks Alfa kursa nodarbības. Aicināts ikviens interesents.

Atvērto durvju dienas pirmklasniekiem

Tumes vidusskolā – 4. martā 17.00,

Zemgales vidusskolā – 4. martā 17.00–18.00,

Tukuma 2. vidusskolā – 4. martā 18.00,

Pūres pamatskolas Jaunsātu filiālē – 5. martā 17.00,

Tukuma novada internātpamatskolā – 5. martā 17.00,

Tukuma 2. pamatskolā – 5. martā 17.30,

Irlavas pamatskolā – 5. martā 18.00,

Džūkstes pamatskolā – 6. martā 17.00,

Pūres pamatskolā – 6. martā 17.00,

Var pieteikt iniciatīvas finansējumam

Tukuma novada dome informē, ka izsludināta pieteikšanās Multifunkcionālā jauniešu iniciatīvu centra organizētajā konkursā «Tukuma novada Jauniešu iniciatīvu projektu konkurss 2019». Projektu var iesniegt jauniešu grupa, kurā ir vismaz trīs jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem, kam ir interesantas idejas un kuras viņi vēlētos realizēt – konkurss ļauj piesaistīt finansējumu līdz pat 300 eiro šādu ieceru īstenošanai – jauniešu ar ierobežotām iespējām līdzdarbošanās, jauniešu līdzdalība politiskajos procesos, drošs un veselīgs dzīvesveids, vides uzlabošana un vides jautājumu risināšana, saturīga brīvā laika pavadīšana, un neformālās izglītības aktivitātes.

Lai piedalītos konkursā, ir jāaizpilda **pieteikuma anкета un jāiesniedz konkursa organizētājiem līdz 25. martam**, savukārt projekts jārealizē no 26. aprīļa līdz 31. oktobrim. Vairāk informācijas par projektu var iegūt www.tukumajauniešuscentrs.lv un sociālajos tīklos. Konkursu finansē Tukuma novada dome, kas šim mērķim ir paredzējusi 3000 eiro.

Būs tikšanās ar sportistiem

13. martā 17.00 Tukuma pilsētas vēstures muzejā «Pils tornis» izstādes «Tukumnieki un draugi» ietvaros notiks pasākums «Tukumnieki – sportisti», kurā būs tikšanās ar vairāku maratonu uzvarētāju, daudzsoļošu skrējēju, tukumnieci **Karīnu Helmani-Soročenkovu**. Pasākumā piedalīsies arī viens no skriešanas seriāla «Stirnu buks» iniciatori **Rimants Liepiņš**, kurš stāstīs par sporta kluba aizsākumiem un skriešanas tendencēm.

Uzstājas Milzkalnes sākumskolas ansamblis (skolotāja Māra Bērziņa)

ZINĀS

Atklās izstādi
«Vējspārņā»

Šodien, **1. martā, 13.00** galerijā «Vējspārņā» būs jaunas fotoizstādes «Izaugt ģimenē» atklāšana. Fotografiju autors – Valters Poļakovs.

Kandavas
kultūras namam – 110

Jau rīt, **2. martā, 18.00** notiks Kandavas kultūras nama 110. dzimšanas dienas koncerts, kurā uzstāsies pašdarbības kolektīvi, kā arī skatītājus priecēs vīru kvartets «Harmonija Rīgai». Pasākums – bez maksas.

Izrāde Vānē

4. martā 19.00 Vānes kultūras namā būs skatāma komēdija «Meitiņas» Zemītes amatiereteātra izpildījumā.

Dejas Matkulē un
Zemītē

Jau vēstijām, ka **2. martā 13.00** uz Eiropas deju kopas «Alianse» un draugu kolektīvu koncertu tiek aicināti matkulnieki, bet **18.00** – koncerts «Zemītē danči vedu» Zemītes tautas namā, kur arī uzstāsies pašmāju, kā arī viesu dejojšie kolektīvi.

Basketbols nedēļas
nogalē

Šovakar, **1. martā, 20.00** būs mājas spēle komandai «Kandavas/Compor», kas laukumā cīnīsies ar «Gulbenes bukiem», bet **2. martā no 11.00** novada basketbola čempionāta ietvaros «Jau-nie veterāni» cīnīsies ar abām sporta skolas komandām.

Klāt ikgadējais
«Pavards»

Nākamajā ceturtdienā, **7. martā**, notiks viens no tradīcijām bagātākajiem pasākumiem Kandavas lauksaimniecības tehnikumā – «Pavards», kas visas dienas garumā jauniešus pulcēs dažādās meistarklasēs, bet noslēgsies ar svinībām un balli, uz kuru tiek aicināti arī tehnikuma absolventi. Dienas programmā: **10.30** – konkurss pavāriem – 3. kursa studentiem; **11.00** – kūku izstāde; **12.00** – meistarklase šefpavāra Raimonda Zommerā vadībā; **18.00** – «Pavarda» svinīgā iedegšana, kurā apbalvos arī konkursa dalībniekus un pēc pasākuma – balle kopā ar aktieri Kristapu Rasimu un mūziķi Juri Pavlovu.

Būs smēķēšanas
atmešanas nodarbības
Zantē

Kandavas novadā dzīvojošās topošās un jaunās māmiņas aicinātas pieteikties bezmaksas smēķēšanas atmešanas nodarbībām, kas notiks no 6. līdz 27. martam Zantes ģimenes križu centrā. Pirmā – informatīvā smēķēšanas atmešanas atbalsta grupas – nodarbība notiks trešdien, **6. martā, no 11.00 līdz 12.30**. Sikāka informācija un pieteikšanās: www.nesmekesu.lv vai atbalsts.atmesanai@gmail.com, e-pastā norādot sekojošu informāciju – «Vārds, uzvārds, tālr. numurs, – Zantes māmiņu grupa»; tālrunis uzziņās: 26180109.

NOVADA DOMES SĒDĒ

Pieņem budžetu un domā,
kā strādāt tālāk

Novada domes sēdē, kas norisinājās vakar, 28. februārī, ar lēmumu noslēdzās vairāku nedēļu darbs, sagatavojot 2019. gada budžetu. Priekšsēdētāja Inga Priede gan skaidroja, ka šobrīd tas sastādīts tā, lai pašvaldība varētu pildīt savas tiešās funkcija – attīstībai paredzamiem līdzekļi ir salīdzinoši nelieli. Taču situācija, iespējams, varētu pamainīties, kad tiks apstiprināts valsts budžets, ko sola aprīli. Arī daudzu citu darba kārtības jautājumu caurviju motīvs bija esošā un paredzamā finanšu situācija novadā. Piemēram, deputāti izveidoja darba grupu, kas izstrādās skolu tīkla optimizācijas plānu, ko, starp citu, Kandavai un citām Latvijas pašvaldībām uzdevusi arī Izglītības un zinātnes ministrija. Un diskusijas, kā nojaušams, tāpat turpinājās pēc sēdes, jo deputāti Raivis Bērziņš un Kaspars Švečuks bija aicinājuši domes vadību atbildēt uz jautājumiem par Kultūras un sporta pārvaldes amatu sarakstiem, kas oficiālajā darba kartībā gan nebija iekļauti.

Vairāk no
Izlīdzināšanas fonda,
mazāk – mērķdotāciju

Bet par skaitļiem. Plānotie šī gada ieņēmumi pamatbudžetā ir **9 791 510** eiro, kas ir par aptuveni miljonu mazāk, nekā bija ielānēts pērn. Savukārt izdot iecerēts pat par diviem miljoniem mazāk jeb **9 760 876** eiro (pagājušā gadā – 11 741 240). Iedzīvotāju ieņēmuma nodokli, kas ir lielākā budžeta daļa, paredzēts iekasēt par 133 327 eiro mazāk nekā pērn jeb kopumā tie ir 3 725 627 eiro. Toties plānots, ka vairāk (par 345 452 eiro) novads saņems no Pašvaldību izlīdzināšanas fonda, un šī summa nedaudz pārsniedz divus miljonus eiro. Nekustamā īpašuma nodokli iecerēts iekasēt 673 000 eiro apmērā; aptuveni 180 000 eiro – nenodokļu ieņēmumi, kas ir nodevas, soda naudas u.tml.; ap 275 000 eiro – pašu maksas ieņēmumi; bet valsts mērķdotācijas, kas paredzētas konkrētiem mērķiem, piemēram, pedagogu atalgojumam vai ES projektiem, – 2 528 174 eiro. Tieši pēdējā sadaļa – mērķdotācijas un transferti – samazinājušies visiespaidīgāk jeb par 1,5 miljoniem mazāk, kas galvenokārt uz Kandavas internātvīdusskolas rēķina. Toties, ja viss izdosies, kā iecerēts, un pašvaldība varēs no kaimiņu novadiem par izglītojamiem iekasēt lielākas summas, iekļaujot izdevumus par katru audzēkni, kurš deklarēties citā pašvaldībā, arī, piemēram, izdevumus atalgojumam, ēdināšanai un degvielai (šis

ir pirmais gads, kad Ministru kabineta noteikumi šādu kārtību paredz, bet pašvaldībām savstarpēji jāakceptē šāda kārtība), tad pašvaldība saņems par 147 216 eiro vairāk nekā iepriekš. Sēdē gan izskanēja arī tas, ka tikpat labi, kā Kandava šajās viena audzēkņa izmaksas iekļauj iepriekš neminētas pozīcijas, tādas pašas aprēķinus pašvaldība var saņemt arī pretī. Un, ja iepriekš runāts, ka Kandava uz āru maksā vairāk nekā saņem par izglītojamajiem, ilgtermiņā šie pašvaldību savstarpējie norēķini var būt jau arī ar minuszīmi.

Kam un cik tērēs?

Procentuāli sadalot izdevumus par konkrētām sfērām, kā skaidroja I. Priede, kā ierasts un kā tas, starp citu, ir arī citās pašvaldībās, visvairāk budžeta līdzekļi aizceļo izglītībai jeb 47,5% (Tukumā tie ir 56,3% no budžeta jeb 23 miljoni). Ekonomiskajai darbībai tērēs 6,9%; teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai – 13,3%, kultūrai un sportam – 10,6%, sociālajai aizsardzībai un pakalpojumiem – 9,7%, vadības dienestiem – arī gandrīz 7%. Vismazāk tiks tērēti kredītu atmaksai, lai gan šogad pašvaldībai būs jāsāk maksāt arī par Mūzikas un mākslas skolas pārbūves projektu, kas būs papildu 100 000 eiro.

Priekšsēdētāja sēdē arī nedaudz pieskārs lielākajiem veicamajiem darbiem novadā. Ievērojami būvniecības darbi vai ieguldījumi gan nav gaidāmi, ja neskaita tos projektus, ko iecerējis īstenot pašvaldības uzņēmums SIA «Kandavas komunālie pakalpojumi». Tas ir ap 99 000 eiro Kūrorta ielas vairāku māju pievienošanai Sabiles ielas katlumājai, un aptuveni miljons eiro, ko tērēs ūdenssaimniecības projektam. Tāpat pagastos noslēgsies grants ceļu izbūve – šogad kārta pienākusi vienam posmam Kandavas pagastā un vienam – Vānē, kur katrā tiks ieguldīts ap 200 000 eiro, un šajā sēdē jau lēma par aizņēmumu šiem projektiem. Citi pagastos veicamie darbi būs finansiāli mazāk ietilpīgi, bet vēl no pilsētā iecerētajiem darbiem 5000 eiro ieguldīs, lai pabeigtu K. Milenbaha parka projekta 1. kārtu, un tas paredzēts apstādījumiem; 49 143 eiro plānots tērēt, lai izveidotu pontonu laipu un pastaigu taku Abavas krastā (34 400 būs ES finansējums); plānots īstenot jau simtgades plānu – pārbūvēt strūklaku Brupinieku pilskalna skvērā; iesniegs projektu par Pulvertornā jumta nomaiņu; tāpat uz projekta finansējumu cer, lai varētu atjaunot rotaļu ierīces Promenādes bērnu laukumā. Uz šī gada budžetu gan pārceļojuši vēl pērnā gadā iesākti projekti. Piemēram, Cēres pagasta administratīvās ēkas jumta nomaiņa, kas, kā apstiprināja izpilddirektors Egīls Dude, tikko kā ir beidzot noslēdzies. Kopumā šis darbs ir izmaksājis 55 617 ei-

Pērn Kandavas Pulvertornim tika ielikti septiņi slēgi un durvis, lai tajā nevarētu iekļūt nepiederošas personas. Šogad, ja projekts tiks atbalstīts, tornim varētu tikt noņemti jumts

ro. Tāpat arī 240 384,87 eiro vēl paredzēts samaksāt būvniekam par bērnu dārza «Zīluku» siltināšanas projekta īstenošanu.

Atkārtoti pagarina
termiņus

Par pēdējo minēto deputāti ieinteresējās, kad tad «Zīluka» būs iespēja atgriezties visiem bērniem? Attīstības nodaļas vadītāja Santa Haferberga, kā arī izpilddirektors apstiprināja, ka objekta nodošanas termiņš šobrīd ir pagarināts līdz 10. maijam, kaut gan būvnieks esot solījis darbus paveikt pēc iespējas ātrāk. K. Bērziņš jautāja, vai tādā gadījumā nav paredzētas kādas sankcijas būvniekam, ja ņem vērā, ka iepriekš noteiktais termiņš bija 21. februāris? S. Haferberga skaidroja, ka iepriekš par to lēmuši pagājušajā gadā un tobrīd laika apstākļi pieļāva turpināt būvdarbus, bet tad uznācis sals, kaut cerējuši, ka šī ziema varētu būt tāda kā vēl gadu iepriekš, kad gadalaikam atbilstoši laika apstākļi iestājušies vien janvāra beigās. Un šobrīd, kad atlikuši vien daži darbi, piemēram, betonēšana, arī ir svarīgi, lai būtu noteikta āra temperatūra. Laika apstākļus šajā gadījumā nav bijis iespējams paredzēt, savukārt līgums šādu atkārtotu pagarinājumu pieļauj, nepiemērojot sankcijas. Starp citu, kā piebilda domes priekšsēdētāja vietniece Gunda Cirule, šis pagarinājums saskaņots arī ar Centrālo finanšu un līdzekļu aģentūru, kas bija nepieciešams, ņemot vērā, ka šim siltināšanas projektam ir arī ES līdzekļi.

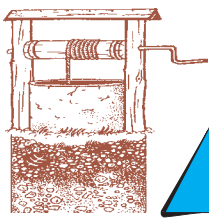
Kā taupīs un
optimizēs?

Bet, atgriežoties atkal pie budžeta, ņemot vērā, ka šī gada rādītāji nesolās būt tik spīdoši, priekšsēdētāja uzskaitīja tos darbus, kas būtu veicami, lai pašvaldība spētu strādāt pēc iespējas ekonomiskāk. Nu, piemēram, jau pieminētā skolu tīklu optimizācija. Tāpat sarunās ar Labklājības ministriju nonākuši pie secinājuma, ka atsevišķiem pakalpojumiem, jo īpaši sociālajā sfērā, varētu piesaistīt arī valsts naudu. Ne mazāk svarīgs faktors, par ko vienojušies ar deputātiem, – kontrole, piemēram, ceļu uzturēšanā,

labiekārtošanā, tēriņiem degvielai. Plānots reizi ceturksnī par finanšu rādītājiem likt atskaitīties visām pašvaldības nodaļām, kā arī vienu reizi gadā pārskatīt amatu noslogojumu. Kā skaidroja I. Priede, tas uzreiz nenozīmē, ka cilvēki tiks atlaisti, bet tiks pārlūkots, ko katrs un kādā apjomā dara. Nu, piemēram, jau šobrīd, līdz ar pārmaiņām SIA «Kandavas komunālie pakalpojumi», kas tikuši pie jaunas vadības, uzņēmuma projekti tiks uzcīti domes attīstības nodaļai, savukārt visus līgumus, ko līdz šim sastādījusi katra iestāde pati, pārskatīs juridiskā nodaļa, kas gan arī bijis auditoru ieteikums, jo līgumos konstatēts gana daudz kļūdu. Vēl, protams, esot jādoma par investoru piesaisti, lai gan, atzina priekšsēdētāja, jāsaprot, ka šobrīd novadā nav tādu teritoriju vai ēku, ko uzreiz varētu piedāvāt, piemēram, kādiem ražotājiem. Visbeidzot, esot jāpadomā, kā iedzīvotājus aicināt deklarēties. Šobrīd ir gana liela atšķirība starp Centrālās statistiskās pārvaldes datiem, kas vēsti, ka novadā ir 8265 iedzīvotāji, un tiem skaitļiem, ko apzinājis sociālais dienests, kas secinājis, ka kopumā te tomēr dzīvo 9152 cilvēki, un kas, kā uzsvēra I. Priede, esot ticamāki dati. Ja šie nedeclarētie cilvēki ir strādājoši, tas nozīmē, ka pašvaldībai iet garām tās procents no IIN. Deputāti gan paaugstināja – kā pašvaldība to paveiks jeb piespiedis cilvēkus Kandavā deklarēties? Pirmkārt, šķērslis jau esot tas, ka te strādājošiem neesot iespējas piedāvāt dzīvojamu platību! To, ka šāda problēma tiešām pastāv, nenoliedza arī I. Priede. Savukārt deputāts Dainis Rozenfelds apgalvoja, ka, lai deklarētos, dzīves vieta jau nemaz arī nav nepieciešama... Viņš, turpinot budžeta tematu, arī ieinteresējās, kā domei sokas ar parādu apzināšanu un parādu piedziņu. Kā skaidroja Finanšu nodaļas vadītāja Dace Rudēvica, uz 1. janvāri kopējā parāda summa bija 260 000 eiro, kas gan sevi ietver arī tekošos maksājumus. Ilgstoši parādi ir aptuveni 100 000 eiro apmērā, taču šī summa mēdzot mainīties.

Turpmāk vēl.

LIENA TRĒDE

Varēja būt labāk. Vai būs? Tā kultūra, kas noVada mums (ne)dota...

Iemesls šai sarunai, šim vēstījumam vispirms ir sāpju sajūta un skaudras skumjas. Varēja taču būt labāk. Daudz labāk. Gan ar valstisko pašapziņu, gan arī ar savas identitātes izkopšanu. Gan novadā, gan valstī. Bet novadā jau vispirms, jo tas taču ir tuvāk. Te nav arī mēģinājuma kādam ko pārnest. Vien intuitīvi tverta vēsts, ka kaut kas nu nav gluži kārtībā ar mūsu oficiālo attieksmi pret tām pamatvērtībām, kas iekodētas mūsu kultūras pamatos, pret mūsu vēsturiskajiem kultūras cilvēkiem, kas mums mantojumā atstājuši savus īpašos garīgos kodus mākslā, mūzikā un vārda atklāsmē. Valsts simtgade pavadīta, kaut kas jau nu ir noticis, taču šķiet neticami, ka, gandrīz 30 gadus brīvībā esot, esam joprojām tik lielā ne-brīvībā. Ievainotas sabiedrības simp-tomi mums turpina sekot.

—Laikam gan nekad nav bijis tik viegli saprast — kāda tad ir tā kultūras īpašā misija novadā vai agrāk — pilsētā, rajonā. Citiem vārdiem sakot — provincē... Relatīvi nesenaļos padomju laikos gan laikam tomēr bija tāda kā neformāla sajūta, kas tas ir. Misija, nacionālo vērtību stiprināšana...

RP: Padomju laikos jau bija tāds kā iekšējais dzinulis, ka tev ar savu pasākumu vispirms ir jāapliecina latviskums un latviskā identitāte. Kā rajona pasākumu režisore es daudzkārt veidoju scenārijus, liekot tajos arī *baložus* — tas ir lietas, par kurām es zināju, ka tās nav vajadzīgas, ka tās būtu jāizsvītro... Bet tad, kad gāju pie vietējā partijas vadoņa scenāriju apstiprināt — un viņam jau kaut ko obligāti vienmēr vajadzēja svītrot, lai pierādītu, ka viņš ir *gudrāks* par mani, — viņam bija daudz vieglāk visu izdarīt, un es varēju vien pateikt: "Vai, paldies! Jūs tik ļoti pareizi ievērojāt. Es to ņemšu vērā..." Viņš nu arī jutās ļoti labi — bija režisori pamācījis. Bet es jutos laimīga, ka mans scenārijs ir aizgājis, kā tam jāiet, — patriotiskā dimensija tajā palika, bet viņš bija izsvītrojis manis ielikto *balodi*. To man iemācīja konservatorijā pasniedzēja Asare, jo tas bija laiks, kad jau ar savu darbu varēja mēģināt piecelt to, ko no oficiālajām tribīnēm grūda zemē. Par ko neļāva runāt... Mēs mēģinājām arī visus tradicionālos svētkus — kā Lieldienas, Ziemassvētkus, Jaunā gada sagaidīšanu — veidot nacionālā garā... Vēl jo vairāk savus Dziesmu svētkus Durbē 70. gados — mums tur bija gan Lāčplēsis, gan Spīdola, ko pati arī spēlēja... Durbe toreiz bija pilna ar cilvēkiem, un man kā Spīdolai bija teksts: "*Celies, mana tauta, celies!*"

Un es sajutu, ka visi mani klausītāji labi saprata, par ko mēs runājam. Scenārijs, jau sākot no gājiena, bija sakārtots tā, lai publika saprastu, par ko Lāčplēsis ar Spīdolu runā. Un priekšnieki tolaik tik bieži šādus zemitēstus vēl nebija spējīgi nolasīt. Vien: "*Tautas eposs — ai, cik jauki!*"

Tukuma novads valstī ir pavisam īpašs ar savu kultūrvēsturisko bagātību, un tam ir gana liels potenciāls, ko pārvēršot redzamā klātbūtnē, "iztulkojot" citiem, valsts savos dzīlākajos garīgajos pamatos varētu tikt nopietni stiprināta. Varētu. Bet, lai tas notiktu (šobrīd gan ir diezgan maz pazīmju, kas par to liecinātu kā reālu iespēju), ir virkne skaidru, racionālu priekšnoteikumu. Pat ja kādas pārmaiņas šobrīd varētu šķist iluzoras, neiespējamas, vismaz būsīm tās piesaukusi vai, atsaucoties uz kādas mākslas filmas varoni, "vismaz es esmu mēģinājis".

Lai censtos labāk saprast mūsu kultūrā notiekošo, sarunājos ar kundzēm, kurām bijusi, iespējams, visnopietnākā pieredze, kūrējot, organizējot Tukuma pilsētas, rajona un, visbeidzot, arī novada kultūras dzīvi vairāku ga-

Un, ja nenotiek šāda veida sarunas, analīze, tad jau nav arī iespējama virziena atrašana... Naudas jau nekad nav pietiekami. Bet vēl trakāk ir, ja tu nezini, ko tu gribi, ja tev nav ne dedzība, ne skaista, vēl trakāk, ja nav nekāda plāna...

RP: Jā, nu tas ir kā aizaugušā diķi...

IS: Pateikšu godīgi — esmu darbojusies jau gana ilgi pavisam citā jomā — tādēļ neesmu par to tik daudz šobrīd domājusi. Taču noteikti esmu, piemēram, ļoti priecīga, ka Z.A. Meirovica pieminēklis Tukumā mums beidzot ir... Bet ar to jau viss, protams, nebeidzas. Svarīgi būtu, lai ir tālāka virzība. Arī, domājot par kultūras namu, koncertzāli... Ar skaudību lūkojos apkārt — Dobeļē Mūzikas skola ir tikusi pie jaukām, rekonstruētām un paplašinātām telpām. Lieliska ir Saldus Mūzikas skolas zāle. Nav milzīga, bet ļoti mājīga, jauka. Adekvāta Saldus pilsētai...

— Arī Madonā ir lieliska mūzikas skola...

IS: Jā, par to, protams, ir sāpe, ka šajā ziņā mums lietas nav pāvirzījušās. Ne mūzikas skolai ir adekvātas telpas, ne arī mums ir piemērota zāle koncertiem. Nevajadzētu jau uzreiz zāli ar tūkstoš vietām, kaut vai tikai reprezentatīvu kamerzāli ar attiecīgu akustiku un instrumentu. Vai perspektīvā mums varētu būt Mākslas un mūzikas skola — tas jau būtu cits jautājums...

— Šķiet, ka mūsu noVadā tomēr nav bijis konstruktīva diaLoga — kaut meklējumu šai virzienā. Es vismaz neesmu par tādu sadzirdējis. Neesmu arī sadzirdējis, ka kultūras attīstība pēc būtības šādā — stratēģijas ziņā — būtu prioritāšu ziņā. Vai kaut vai — viena no prioritātēm...

RP: Viena no pēdējām hierarhijā, manuprāt...

IS: Es gan teiktu, no kuras puses paskatās. Ja, piemēram, skatāmies no amatiemākslas (korī, vokālie ansambļi, deju kolektīvi,

du desmitu garumā. Arī veiksmīgā sadarbība, organizējot dažādus pasākumus, liecināja — te ir visnotaļ dziļa sapratne par procesu kopumā un pat par tik smalku apzīmējumu kā kultūras misiju.

Rudīte Poča (RP) un Inese Smirnova (IS) gan vairs kādu laiku vairs nav saistītas ar noVada kultūras dzīves stratēģijas veidošanu, tomēr viņu pieredze un paveiktais apliecina abu īpašo kompetenci novada kultūras procesos. Vēl pirms novada reformas Rudīte bija Tukuma rajona kultūras nodaļas vadītāja, bet Inese — atbildīgā par kultūru pilsētā. Arī novadā līdz pat iepriekšējam deputātu sasaukumam abas bija cieši saistītas ar kultūras dzīves organizāciju.

amatierteātri — A.Š.) kopšanas un saglabāšanas puses, tad man šķiet, ka iespējas ir, un absolūti mēs nevaram sūdzēties, ka mums šīs tautas nemateriālās vērtības kaut kādā veidā netiktu atbalstītas. No šīs puses lūkojot, es pat domāju, viss ir kārtībā.

Bet, ja mēs runājam par kultūras infrastruktūras attīstību, tad, jā, situācija varēja būt daudz labāka. Daudz jau ko ietekmē arī Rīgas tuvums... Ir jau tik ērti — iesēties vilcienā, un visu Rīgas kultūras dzīvi ir tev pieejama.

— Bet runa jau ir par pašu vēlmi plānot kultūras dzīvi ilgtermiņā. Nu ja nevaram tagad, tad izdarām tā, lai pēc pieciem, desmit, nu kaut vai 20 gadiem būtu. Bet vai ir plāns, kurā mēs redzam virzību?...

IS: Tomēr ieguldījumi infrastruktūrā — tās ir arī milzu naudas... Mums tiešām ir viens no labākajiem mākslas muzejiem Latvijā kolekcijas ziņā. Un bija jau virzība uz to, ka šādai kolekcijai vajag arī attiecīgu vietu un infrastruktūru... Idejiski līdz deputātiem jau bija pat projekts aizgājis, taču toreiz to nocirta kā ļoti dārgu un neizdevīgu — ar argumentu, ka tas tiks uzturēts no nodokļu maksātāju naudas. Tas tomēr ir jautājums par mūsu prioritātēm. Man, piemēram, šķiet, un es jau pirms vairākiem gadiem to esmu teikusi arī tad, kad vēl strādāju domē, ka pilsētas svētku virzība nav tas, uz ko mums būtu jāiet. Tas, manuprāt, ir jau noiets etaps... Būtu jāmeklē citi ceļi kultūras dzīves attīstībai. Tas tomēr ir vien publiskais patēriņš. Var jau gan teikt, ka pie mums atbrauc cilvēki, ieiet kafējnicās, kaut ko nopērk... Bet tā tomēr nav paliekoša vērtība, tas nav paliekošs ieguldījums...

RP: Šāda virzība izklaides virzienā gan nav tikai Tukumam...

IS: Jā, tas nav tikai Tukumam, bet varam jau sevi salīdzināt nevis ar līdzīgu izklaides svētku stilu, bet, piemēram...

— Piemēram, ar Cēsīm un tur notiekošo augstākās raudzes mākslas festivālu.

FOTO - Jānis Vitols

Inese Smirnova — Tukuma pilsētas domes Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja. 2004. gads

IS: Jā, un uz Cēsīm jau brauc no visas valsts un ne tikai... Ja mums toreiz it kā tik ļoti neren-tablais Durbes vāgūža projekts tiktu īstenots, mēs jau nevaram pateikt, kādā līmenī mums tagad muzejs būtu un kādus kultūras notikumus mēs varētu attīstīt. Tā nu ir, skaitām kapeikas... Bet primāri jau tiešām ir ļoti daudzas vietas, kur nauda novadā ir jāiegulda... Tukums jau arī netika tādos Eiropas Savienības fondu projektos kā, piemēram, Kuldīga. Un tomēr, ja palūkojam riņķī un apkārt — jaunas vai atjaunotas mūzikas skolas ir Jūrmalā, Saldū, Madonā, Dobeļē, tas liek mums daudz ko pārdomāt. Bet mums ir tā, kā ir...

— Tādas publiskas diskusijas, no domes iniciētas, ka varētu šai ziņā kaut ko mainīt, arī, šķiet, nav bijis...

IS: No otras puses, strādājot domē, es ar kultūras darbiniekiem jau mēģināju organizēt diskusiju par to, vai mums vajag kādu stratēģiju, par to — kā mēs turpmāk attīstīsimies... Interesanti, ka tomēr dominēja viedoklis: priekš kam gan? Katrs mēs darām savu darbu — ir Dziesmu svētki, gatavojamies tiem, ir citi svētki — tiem ... Toreiz gan no politiķu, gan no pašu kultūras darbinieku vidus doma bija: nu ko gan tāda stratēģija dos? Tikai izmesta nauda...

— Tagad gan tā arī var notikt, ka būs izmesta nauda. Jo auglīgu stratēģiju jau nevar no ārpuses kādam uzticēt izveidot. Tas tiešām neko nedos — būs vien apdrukāts papīrs. Bet tieši ceļš uz to, pašu radošie meklējumi. Uzdodot jautājumu sev, kāda ir dziļākā jēga manam darbam? Ko es gribētu kā sapni īstenot, redzēt? Uz ko es tiecos? Tas būtu īstais ceļš, jo tas arī varētu motivēt pašus cilvēkus... Šķiet, ka ļoti daudziem nav sapratnes par savām novada, pagasta, pilsētas vērtībām... Paši bieži nezina, cik mēs esam bagāti, un ir grūti, neiespējami to izstāstīt citiem.

Varēja būt labāk. Vai būs?

Tā kultūra, kas no Vada mums (ne)dota...

7. lpp.

IS: Jā, tā ir, bet to pat arī nevar īpaši pārmet, vienkārši ir jāpieņem, ka tā tas ir... Vienīgi – cik gan ilgi tā tam būtu jābūt? Par to gan būtu jārunā. Cik ilgi? Jo tev tomēr būtu visu laiku jāmainās, ja tu kaut ko gribi sasniegt...

RP: Amatiermāksla, pilsētas svētki – tās ir lietas, kas ir absolūti visur un visā, bet svarīgi jau ieraudzīt, izcelt to, kas ir mūsu pašu īpašais – tieši te, Tukumā, pagastā, novadā. Par to ir jārunā. Savus, mūsu briljantus celt augšā un par tiem runāt. Un ar tiem savus svētkus, notikumus būvēt. Arī modernā veidā. Ja to nedarīsim, tad varam arī šīs savas vērtības pazaudēt.

– *Un tas, ka šādas mūsu pērles viesi nevar atbraukt un ieraudzīt, ka tās nav pieejamas, ir dīvaini. Un tragiski. Piemēram, jau pieminēto mūsu mākslas muzeja unikālo kolekciju kādā pastāvīgā izstādē... Arī tas, ka mums novadā ir izcili pianisti, bet jau gadu desmitiem ilgi nevar atrast kaut vienu kameramūzikas zāli ar adekvātu instrumentu – tas ir kauns! Kauns īpaši par to, ka nemeklē, nemēģina atrast... Manuprāt, ir tāda dīvaini iesūņojusi ierēdnieciska attieksme. Trūkst pašapziņas un pašizziņas par savām vērtībām.*

IS: Tas gan ir arī tāpēc, ka cilvēki ir tik ļoti pārslogoti ar ikdienas lietām, ka tam neatliek laika. Un viens jau arī nav karotājs... Bet viens var tomēr aizraut citus, iedvesmot. Arī, kad es strādāju domē, daudzas lietas man tomēr arī neizdevās...

– *Arī tāpēc, ka nodaļai, kuru vadīji, kultūra tur nav vienīgā prioritāte – tur vēl sports, sabiedriskās attiecības...*

IS: Mēs neesam vienīgā pašvaldība, kur tā ir. Citās gan tā arī nav. Taču jebkurā gadījumā, ja kultūras joma būtu pati par sevi, tad, protams, būtu vieglāk.

– *Noteikti varētu daudz profesionālāk veikt kultūras darba organizāciju...*

IS: Bet nu ir tā, kā ir, un vēlme paplašināt administratīvo aparātu droši vien arī domei nav...

– *Man gan tas ir simbols, rādītājs, ka kultūra nav novadā kā īpaša prioritāte, kas būtu jāattīsta, jākopj. Tikai viena no daudzām jomām.*

IS: Jā, viena no... Bet var jau būt, ka mūsu cilvēkiem arī labāk vajag sakārtotus ceļus nekā augstvērtīgu kultūras dzīvi?...

– *Tomēr, šo izvirzot par prioritāti, sakārtojot attieksmi un infrastruktūru, manuprāt, var izdarīt tā, ka Tukums kļūtu par vietu, kur cilvēki plūstu skatīties augstvērtīgasmākslas izstādes, klausīties augstas raudzes klasiskās mūzikas koncertus... Ja meklētu vīziju, kā pārvērst Tukumu par izci-*

FOTO - Jānis Vitols

Tukuma rajona kultūras nodaļas vadītāja, Tukuma novada kultūras metodiķe, režisore Rudīte Poča. 2004. gads

lu kultūras pilsētu, tad to arī varētu atrast... Gunāram Janītim pat šķita, ka tad varētu Rīgas tuvumu vērst pretējā virzienā – te cilvēki brauktu baudīt kultūru. Bet tur tad ir jābūt pārmaiņai. Vispirms skaidrai vīzijai, harizmai, un tad tā arī būtu jāpiepilda ar saturu, jo instrumenti pilsētai, novadam, ar ko to paveikt, noteikti ir. Gan mūzikas skola, gan izcils muzejs, gan vēl daudz kas cits.

IS: Varbūt vēl īstais laiks nav pienācis...

– *Es gan teiktu, ka šis ir pēdējais laiks... jo aizlaist šo lauku tagad nozīmētu pazaudēt pēdējo iespēju aktualizēt šīs mūsu vērtības...*

RP: Durvis ir puspievērtas, tās tūdaļ aizvērsies...

IS: Tam gan es tā kā negribētu piekrist.

– *Zināms vērtību nobrukums gan, protams, patlaban ir arī Latvijā kopumā, taču gan Tukumam, gan novadam ir ļoti būtiski instrumenti, kas skar dziļāko Latvijas identitāti un patriotisma attīstības iespējas. Jautājums ir – vai ar pilnu atbildības sajūtu to cenšamies ieraudzīt un arī attiecīgi šos instrumentus lietot. Kopīga, gudri veidota novada kultūras stratēģija to noteikti palīdzētu paveikt. Bet pārnestā nozīmē pretējā pusē būtu – "Pret savu tautas dziesmu var tikai savējie un cits nevar it neviens..." (I. Ziedonis). Ja paši savas vērtības neredz, neierauga, tad tās jau noteikti nav iespējams strādot, apliecināt citiem...*

IS: Daudzus gadus manā

atbildībā bija kultūras darbs pilsētā. Un mans viedoklis ir – ja joprojām būtu bijusi atsevišķi pilsēta, mēs nebūtu šodien tādā situācijā kā patlaban... Ar novada izveidošanu pilsēta ļoti, ļoti zaudēja.

RP: Mēs jau gan to zinājām pat pirms novada izveidošanas, ka tā būs...

IS: Novada pirmā ideja bija – visi stiprākie stiprina vājakos. Protams, ir jau ļoti jauki, ka mums tagad daudzos pagastos ir tik daudz kas sakārtots... Ir atjaunotas kultūras namu zāles, un pasākumi var notikt. Tomēr pilsēta ir zaudējusi. Strādājot pie iepriekšējā sasaukuma vadības, es kā amatpersona to arī jutu, ka politiskajai vadībai vairs nebija īpašas intereses par pilsētas kultūras dzīves attīstību...

– *Tāpēc gan jau arī sekoja adekvāta vēlēšanu reakcija...*

IS: Tam tomēr ir ļoti liela nozīme – vai politiķis redz, ieklausās... Bet bija tā, kā bija...

– *Bet varbūt tas ir arī darba organizācijas jautājums? Arī šobrīd nav, kas īsti adekvāti lobē, iestājas par kultūras lietām pie politiskās vadības, nav arī, kas pietiekami skaidri un nemitīgi iestājas par Tukuma lietām... Tik ilgi Tukumam, piemēram, nav bijis pat pārvaldnieka, kas pagastos bija...*

IS: Tieši tā, un šobrīd mēs vienkārši redzam tam sekas. Ko gan nozīmē novads? Tie esam mēs visi kopā. Kopā tagad ir jādoma, jāmeklē tālākās attīstības iespējas. Pagastiem jau arī ir bijusi daudz lielāka iespēja tikt pie dažādu ES fondu atbalsta. Novada izveidošanas rezultātā, kur gan neviens mūsu cilvēks īsti nav vainojams, jo tā bija vispārēja valsts po-

litika, es uzskatu, ka Tukums savā attīstībā tika kavēts...

RP: Līdz tam bija pagasti un pagastveči, un katrs pagasts pats par sevi. Bet novadā tiešām nebija pilsētas veča, kas par Tukumu iestājas... Un kāpēc gan tāds nevarēja būt?

IS: Tā būtu papildu nauda budžetā...

RP: Tā katrs jau to dekļi vilka uz savu pusi, un pilsētai sava lobiņa pietrūka...

– *Novadam jau 10 gadi, un šķiet, ka tā arī nav bijusi nopietni mēģinājumi veidot, kopt kādu kopīgu novada identitāti, kopību.*

IS: Ja atkal skatāmies no nemateriālā kultūras mantojuma puses, tad man atkal jāsaka, ka tur tomēr viss notiek. Kolektīvi savstarpēji mainās, apmainās, koordinējas...

– *Bet, piemēram, ja šogad ir īpašā jubileja Pasaku tēvam A. L. Puškaitim (160. dzimšanas diena) un viņam ir arī savs vēsturiski unikāls kāzu scenārijs, tad kādēļ gan to nemēģināt izmantot Tukuma pilsētas svētkos, kuros arī šai tēmai it kā viss pakārtots? Bet tā nebūs, un vien tāpēc, ka to nezina, nezina... Jo nav tāda komunikācijas līmeņa, kurā novads spētu, gribētu apzināt sevi kā vienu vienotu veselumu, kurā Tukumā zinātu par pagastu vērtībām un atkal otrādi.*

IS: Tās gan tiešām varētu būt arī sekas tam, ka mums tomēr nav izveidots kodols, kas atbildētu tikai un vienīgi par kultūras dzīvi. Arī domē strādājot, es to nemitīgi esmu teikusi, ka kultūras darbs tomēr ir jānodala, bet es saprotu

arī politiķu bažas, jo tā tomēr atkal ir kāda papildu nauda...

– *Bet, piemēram, ja pašu politiķu būtu uz pusi mazāk, es gan nedomāju, ka dzīve tāpēc būtu uz pusi sliktāka, taču, esot šādai kultūras nodaļai, kultūras dzīves organizācija noteikti būtu daudz kvalitatīvāka...*

IS: Es domāju, ka jā, jo tad būtu iespējams koncentrēti strādāt šai laukā, kas saistīts ar mūsu kultūras vērtībām, un mūsu novadu tas noteikti padarītu spēcīgāku. Šobrīd tas tiek novājināts, jo spēki tiek izšķiesti, sadalīti. Valsts gan atkal drīz grasās jaunu reformu īstenot, varbūt arī kaut kas mainās... Un varbūt ar to arī varētu ko iegūt...

RP: Katrā ziņā nevar pilsētas kultūras dzīves kopšanu atstāt novārtā...

IS: Pēc novada izveidošanas jau tik un tā strādā katrs par sevi. Un pagasta pārvaldnieks jau tur rūpi arī par pagasta kultūras dzīvi... Vado apvienoto kultūras, sabiedrisko attiecību un sporta nodaļu, es arī ļoti daudz ko nezinaju, jo es netiku par to informēta. Var jau būt, ka zināmas problēmas struktūrā ir...

– *Skaidrs, ka, ja gribētu tās pārmaiņas, parkurāmrūnājam, būtu jābūt arī strukturālām pārmaiņām. Ja tas nenotiks, nez vai arī varam prasīt kāda veida profesionālismu novada kultūras darba organizācijā. Ne arī kādu redzējumu par vērtībām... Visdrīzāk – pārsvarā saglabātos visumā mekāniska, birokrātiska attieksme, kas izrietētu vien no tā – ir nauda makā vai nav. Bez pārskata, bez redzējuma, uz kuriem tad šis ceļš ved... Par to jautājumi netiek uzdoti. Novadiem, kas ir spējuši uzcelt vai atjaunot mūzikas skolas, atvērt kultūras centrus un koncertzāles, tāds redzējums, manuprāt, ir. Ar sportu droši vien ir labāk, jo tur infrastruktūra ir nostiprināta.*

IS: Jā, ar sportu ir mazliet labāk.

– *Pretēji kultūrai...*

IS: Kaut gan, ja politiķis noliks pretī budžetu, tad kultūrai noteikti sanāks otrs lielākais naudas patēriņš aiz izglītības...

– *Droši vien, bet, kā jau iezīmējām, – mūzikas un mākslas skolas, pretēji tik daudziem novadiem, mums turpina darboties gana askētiskos apstākļos un adekvātas vietas klasiskās mūzikas koncertiem pilsētā nav. Kaut kādu iemeslu dēļ to nav mēģināts nopietni risināt jau gadiem ilgi. Jautājums ir par skaidrām prioritātēm un vērtībām. Jo īpaši jau attieksmē pret kultūras izcilību un spēju atbalstīt vitalitātīgākos.*

KOPĀ AR NOVADA KULTŪRAS JOMĀ PIEREDZĒJUŠĀM ZELTA MEITENĒM DOMĀT UN CEĻU MEKLĒT CENTĀS
ARNIS ŠABLOVSKIS

Mana pilsēta – Magadana

Katram ir sava dzimtā vieta, un Dailes teātra aktierim **Ērikam Vilsonam** tā ir vairāk nekā 11 000 kilometru tālumā no Latvijas – Magadanā. 2013. gadā aktieris kopā ar savu brāli Mārtiņu Vilsonu, režisori Dzintru Geku un citiem «Sībijas bērniem» devās uz savu dzimto pilsētu. "Mono izrādē «Mana Magadana» ir personisks skatījums uz vēstures notikumiem, manu dzimšanas vietu – Kolimas reģiona Magadanas pilsētu Krievijā, tas ir stāsts par manu bērnību un par viesošanās manā bērnības zemē," tā Ē. Vilsons. Ar saviem stāstiem un atmiņām aktieris arī Jaunpils vidusskolas skolēnus "aizveda" vairāk nekā 60 gadu tālā pagātnē.

Miljoniem gāja bojā viena cilvēka filozofijas dēļ...

Ē. Vilsons:
– Josifs Staļins savas valdīšanas 32 gados izveidoja totalitāru valsti – impēriju, kurai nav analoga. Ja nu vienīgi pašreiz Ziemeļkoreja... Viņš izveidoja ārkārtīgi nežēlīgu proletariāta diktatūru, kas iznīcināja tūkstošiem cilvēku. Ja mēs pārfrāzētu kādu mūsdienu filmu, viņš bija stingrs un bez žēlastības. Un viņam bija vajadzīgi upuri... Aizgāja bojā vairāk nekā 20 miljoni cilvēku – tas ir prātam neapptverami! Ar viena cilvēka aiziešanu jau aiziet vesela pasaule – iegāžas laika un telpas bezgalīgajā bezdibinī. Bet ja aiziet 20 miljoni?!... Lai mēs to varētu labāk iztēloties, tad iedomājieties, ka vienas sekundes sitiens ir viena cilvēka nāve, un tad vajadzētu 231 ar pusi diennakts, lai mēs varētu pieminēt visus, kas aizgāja bojā filozofijas realizēšanas gaitā – nošaujot ar tiesu, bez tiesas, izsūtīt uz darba nometnēm, kur daudzi mira necilvēcīgos apstākļos, izdarot pašnāvības no bailēm, iznīcinot bērnus, kas skaitījās valsts nodevēji, jo viņi bija sasnieguši 12 gadu vecumu...

Tālā Magadana – mana Magadana

– 2013. gadā tūlīt pēc Dziesmu svētkiem mēs – Sībijas bērni – režisores Dzintras Gekas vadībā (40 cilvēku grupa) devāmies apskatīt savas dzimtās vietas – Omsku, Tomsu un Magadanu. Es esmu dzimis Magadanas pilsētā 1956. gada 2. martā. Ak dievs, kāds tur bija aukstums vasaras vidū! Tikai pirms divām dienām es stāvēju Dziesmu svētku estrādē un dziedāju «Pūt, vējiņi, dzen laiviņi!», bet nu es stāvēju tādā aukstumā! Sopkas, pundurpriedītes, kalni, jūra... Ohockas jūras līcis – tur atrodas arī osta «Trīs akmens māsas», tā bija osta kurā kādreiz izkāpa mani vecāki, lai pēc tam dotos tālāk. Parasti šo faktu, ka esmu dzimis tādā eksotiskā pilsētā, es izmantoju, lai savos sarunu biedros uzturētu interesi. Nostājos publikas priekšā, ielieku rokas kabatās un paziņoju:

"Es esmu dzimis Magadanā." Visi vienmēr apjautās – kur tas ir? Tad nu es skaidroju, ka tā atrodas pie Ohotskas jūras, Tālajos Austrumos. Ja mēs novilkto taisnu līniju no Latvijas līdz Madaganai, tad tie būs vairāk nekā 11 300 km. Vienā pusē ir Kamčatka, otrā – Sahalina. Magadanu visprecīzāk ir raksturojis žurnālists Lato Lapsa: "Dieva aizmirsta vieta viņa pasaules malā, lāči staigā pa ielām, un pilsētiņas iedzīvotāji ir vieni vienīgi bijušie, esošie un topošie zeki (*zaklučoniye – ieslodzītie krievu val.*)". Aukstums ziemā tāds, ka splāviens sasilst gaisā un nokrīt lejā ledus gabaliņā izskatā."

Ieslodzījumā izdzīvot nav viegli

– Aizbraucis es domāju – ko es te daru, kāpēc es te esmu ieradies? Māte mani un brāli no šīs pilsētas aizveda, kad man bija pusotrs gadiņš. Ko es no tā laika varu atcerēties? Gandrīz neko. Kam tas ir vajadzīgs? Man? Kā tas sanāk, ka es – Latvijas pilsonis – esmu dzimis šajā pilsētā pie Ohotskas jūras līča vairāk nekā 11 000 km attālumā no Latvijas!? Laikā, kad tur bija ieslodzīti mani vecāki, Kolima bija milzīgs Gulaga arhipelāgs – soda nometņu arhipelāgs. Tā ir tikai viena daļa... Kolimas apgabals atrodas uz mūžīgā sasaluma robežas, ziema tur ir ārkārtīgi auksta, bet vasara tur ilgst tikai aptuveni divus mēnešus. Ziemā sals – 60°C, kas ieslodzītajam, tajā laikā slikti paēdušam un apgērbtam, bija nāves spriedums. Mirstība tajā laikā sasniedza aptuveni 20%. No 1935. līdz 1941. gadam uz turieni bija izsūtīti vairāk nekā 3 miljoni ieslodzīto. No 1941. līdz 1950. gadam ieslodzīto skaits jau bija daudz, daudz lielāks. Ko viņi tur darīja? Raka zeltu.

Zeltu raka un vēl rok

– Kad bijām Kolimas apgabalā, mēs meklējām brāļa dzimšanas vietu – Transportnijas ciematā, mēs braucām cauri neapdzīvotai vietai, kur bija izskalots ceļš, un mums teica, ka mēs tur cauri netiksim. Pēkšņi mēs ieraudzījām simtiem automašīnu – pašas jaunākās markas «Volvo», «Reno», kas veda akmeņus, lai atjaunotu ceļu. Šoferis, kas mūs veda šajos ekstrēmajos apstākļos, lika mums izkāpt ārā no autobusiņā... Viņš pamazām viņoja pāri šiem lielajiem akmeņiem. Un tad mēs nonācām kādā citā vietā, kur vajadzēja ieliet degvielu. Un tur izrādījās, ka tas ir milzīgs centrs. Mēs prasījām – kas te ir? Mums paskaidroja, ka tās ir trešās lielākās zelta raktuves visā pasaulē. Šahtas 200 km garumā! Arī kādreiz izsūtītie cilvēki Kolimā raka zeltu. Šīs raktuves tajā laikā deva 25% no visa zelta, kas palīdzēja nostiprināt Padomju Savienības varenību – uzvarēt karā. Varenību, kuras sekas mēs jūtam vēl joprojām.

Interesanti, ka Magadanu ir dibinājis latvietis. Faktiski Magadana pilsētas tiesības ieguvusi 1929. gadā bet visa pateicība par to ir latvietim Edvardam Bērziņam. Viņam arī ir uzcelts piemineklis,

FOTO - Baiba Reinšone

Ēriks Vilsons monoizrādē «Mana Magadana» Jaunpils vidusskolā

un pilsētā plīvo arī Jelgavas karoģis, jo Jelgava ar Magadanu ir sadraudzības pilsēta.

Bija iespēja to visu nepiedzīvot

– Mēs – mamma un mēs ar brāli – atbraucām uz Latviju 1957. gada rudenī. Iesākumā mēs dzīvojām pie mana vectēva – pie bijušā revolucionāra Auru pagastā, jo manai mammai Zentai Vilsonei kā tautas nodevējai nebija tiesības strādāt un dzīvot Rīgā, kaut arī viņa bija ieguvusi izglītību un mācījusies par aktrisi.

Bērnībā es ļoti iztaujāju mammu. "Mamm, mamm, par ko tevi apcietināja?" es jautāju. Mamma meita ar roku un nevēlējās runāt... "Nu, mamm, par ko tevi apcietināja?" es neatlaidos. Tad viņa atbildēja: "Par pretvalstisku darbību." "Mamm, ko nozīmē pretvalstiska darbība?" Jo tajā laikā es šo terminu nezināju. Viņa man teica: "Es gribēju bēgt uz Zviedriju." Es tikai vēlāk izlasīju rehabilitācijas apliecībā ka viņa tika apcietināta par tautas varas nodevību un darbošanos pretpadomju organizācijās. Izrādās, ka mana mamma sēdējusi kāpās un vēlējusies bēgt prom uz Zviedriju, tā gaidījusi pēdējo laivu un perinājusi ar saviem grupas bie-

Mana pilsēta – Magadana

9. lpp.

Tētis neatnāca

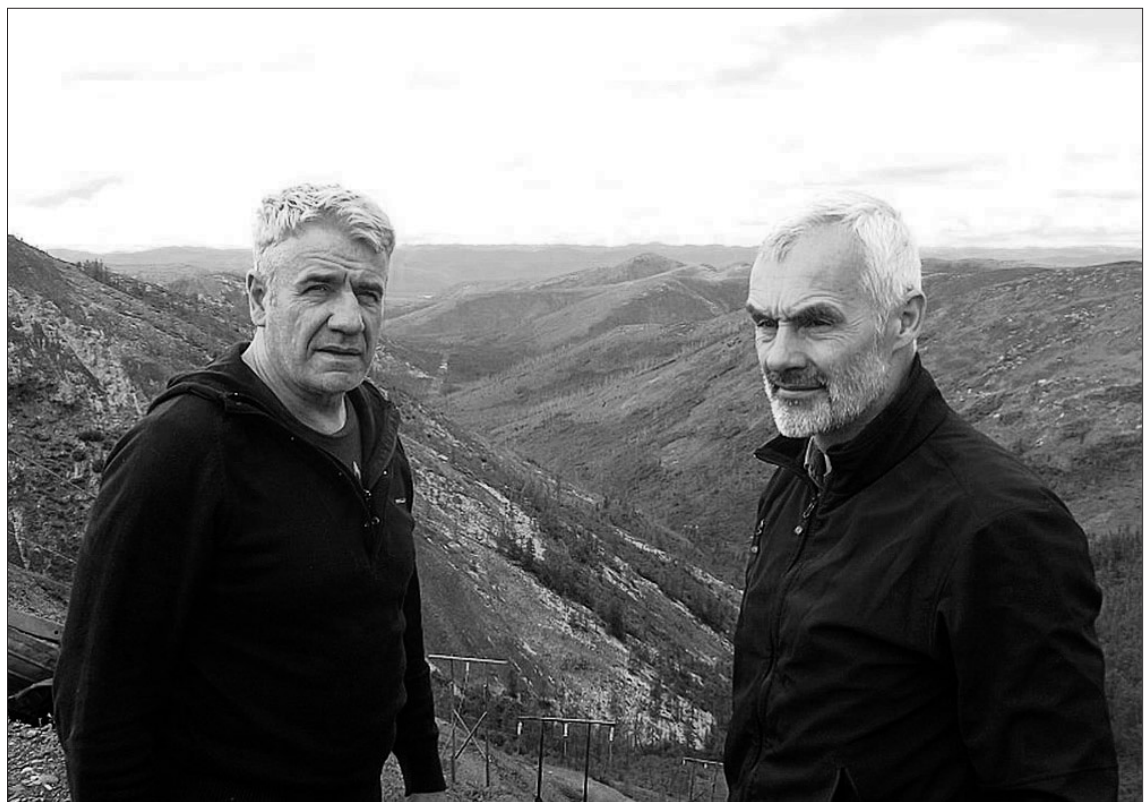
– Atklāti sakot, tad, kad es piedzimu – 1956. gadā, mans papus uz dzemdību namu nebija atnācis, jo tajā laikā viņa prātu bija pārņēmusi cita sieviete. Viņa arī bijusi ieslodzītā, no Igaunijas. Un viņa teikusi, ka mans papus ir pelnījis kaut ko labāku par manu mammu. Tad nu viņa kādu laiku bija uzņēmusies būt tā labākā. Mamma saka: "Mēs bijām pašķīrušies..."

Tad šī divainā statusa rezultātā es atrados tādā – nekādā stāvoklī. Es tā iedomājos... Kā mana mamma stāvēja pie dzemdību nama loga un gaidīja papu... Bet viņš nenāca. Raudāt viņa nedrīkstēja – manis dēļ. Mums te ir pavasaris, bet tur 2. martā ir ziema un kārtīgs sniegputenis. Lejā pagalmā stāvēja vairāki vīrieši, kas atbraukuši izteikt sajūsmu par savām atvasēm. Un mana mamma stāvēja pie loga un skatījās laukā, bet papus neatnāca...

Vietā, kur piedzimu

– Tas bija pēdējais vakars Magadanā, kad izgāju uz ielas, un pēkšņi visa pilsēta, visi nami, sopkas, pundurpriedītes, jūra, osta, kur kādreiz izkāpa mani vecāki, Trīs akmens māsas, pilsētele ar pussarukušajām būdelēm pilsētas nomalē, kur kādreiz dzīvoja mani vecāki, man izraisīja neprātīgas skumjas. Un tad es sapratu ka es nevaru aizbraukt no savas dzimtas pilsētas, līdz es neesmu apmeklējis to vietu, kur esmu piedzimis, – Magadanas dzemdību namu. Pēc pusstundas es stāvēju pilsētas slimnīcas ēkas pagalmā. Uzkāpu pa kāpnēm un izlasīju uzrakstu – «Sieviešu konsultācija». Bet es tāpat turpināju ceļu, kaut arī kāda sieviete izbrīnā uz mani skatījās, kāpēc es tur laužos. Tad sieviete baltā virsvalkā jautāja, ko vēlos. Es biju tik ļoti uztraucies, ka biju aizmirsis krievu valodu. Bet es viņai jautāju: "Vai te ir slimnīca? Vai tas ir iespējams, ka šeit 1956. gadā bija Magadanas dzemdību nams?"

Tad es viņai palūkojos acīs, un viņai tās bija tādas pašas kā manai mammai – tās kavējās atmiņās. Viņa nolika pildspalvu un teica: "Jā, tajā laikā te bija dzemdību nams." Tad pēkšņi man likās, ka

Mārtiņš un Ēriks Vilsoni Magadanā. 2013. gads

ir pārsprādzis milzīgs gaisa balons un sprādziena vilnis vēlās pār mani. Es atcerējos ostu, sopkas, mājas un parku... Pēkšņi likās, ka visu redzu savas mammas acīm... Bet pirms aiziešanas es pagriezos pret ēku un ieraudzīju, ka trešajā stāvā pie loga stāv kāda sieviete, es gan nevarēju saskatīt viņas seju, bet mati bija saņemti astē tāpat kā manai mammai. Man likās, ka viņa smaidīja, un es viņai pamāju... Un viņa pamāja man preti...

Par visu tiek stāstīts vēstulēs

– Par manu papu un par to, kā viņiem klājies, ir saglabājušās 16 vēstules, ko mamma sūtīja vecmammai Emmai. Viņa aizgāja mūžībā 1949. gadā, nesagaidot manu mammu atpakaļ no izsūtījuma. Ar bezgalīgu mīlestību mana mamma vēstulēs vairāk vērsās pie savas mammas. Viņa uzrunāja vēstulēs abus – "Mīlie vecāki..." Tie bija viņi, kuru dēļ mamma negribēja bēgt uz Zviedriju... Tādas frāzes: "Te nemaz nav tik slikti, dzīvot jau var, paēduši esam, veseli, drīz atgriezīšos," nebija retums, jo vēstules tika caurskatītas. Bet, kad vecmamma aiziet mūžībā, mamma vairāk vērsās pie vectēva, kuru viņa uzrunāja: "Mīlo tēvaini." Diemžēl nav saglabājusies neviena vēstule, ko būtu rakstījuši vecvecāki manai mammai uz izsūtījumu. Pēc mammas vēstules tēvam es saprotu, ka viņš visādos veidos centies, lai mamma ātrāk atgriežas – viņš rakstījis dažādām varas iestādēm lūgumu mammu atbrīvot, savukārt mammai lūdzis, lai padomju varai izrāda zināmu toleranci...

Katram savs dzimšanas un miršanas akmens

– Kad es biju vēl pavisam mazs – man bija pieci vai seši gadi, mēs dzīvojām Krišjāņa Barona ielā 18. Mammai bija izdevies at-

Rolands un Zenta ar mazo Ēriku. Magadana

rast darbu. Mēs dzīvojām Rīgā, jo tur dzīvoja arī mans tēvs. Tur es šujmašīnas atvilktņē atradu akmeni, kas man likās vesela bagātība, jo tad, kad to saslāpina ar siekalām un pienesa pie loga, tajā atmirdēja milzīgas pasaules bagātības – maza zelta svītriņa. Es biju dzirdējis, ka mans papus Kolimā bija skalojis zeltu, un es biju pārliecināts, ka šajā akmenī bija zelts. Bet mana mamma teica, ka tur nekāda zelta neesot, akmens vienkārši esot no manas piedzimšanas vietas. Tas ir mans dzimšanas akmens. Savā bērna pārliecībā es iztēlojos, ka katram cilvēkam ir dots savs dzimšanas akmens... Tos pēdējos es biju redzējis kapos. Un tad es biju izdomājis, ka akmens manas dzīves laikā augs arvien lielāks un lielāks, līdz kļūs par manu miršanas akmeni. Es ar šo akmeni ļoti lepojos un visiem to gribēju parādīt. Zināju, ka sētas puišēli diez vai to novērtēs... Bet man bija draudzene – Ilzīte. Tad, kad viņa saņēma manu roku, es dažbrīd kļuvi kā lēmēts, es nosarku un nezināju, ko darīt... Un, lūk, Ilzītei es izstāstīju, ka man ir savs dzimšanas akmens, bet arī viņa to neprata novērtēt...

Viņai taču bija jāsaprot, ka tas ir kā bildinājums – tā teikt, es gribu turpmāko dzīvi pavadīt kopā un piedzīvot to, ka tas akmens kļūst arvien lielāks un lielāks... Tas īstais akmens laikam iekrita smilšu kastē un pazuda. Tagad es no Magadanas atvedu jaunu akmeni. Bet esmu pārliecināts, ka tas iepriekšējais tur aug, kļūstot lielāks un lielāks... Un gan jau mēs reiz tiksimies.

Manas mammas dzejolis:

Lūgums mātei

1948. gada pavasarī Sibīrijā

*Māt, pacel svētībā rokas
uz tālo austrumu pusi,
Sagaidot svētību tavu,
es ceļos jau nometos kļusi
taigā uz vientuļa ciņa,
šeit tagad ir svētnīca mana,
kur vēji dzied žēlu dziesmu un
debešos cīruļus gana [...]*

MONO IZRĀDI NOSKATĪJĀS UN
FAKTUS PIERAKSTĪJA BAIBA
REINSONE

P.S. Rīt, 2. martā, Ēriks Vilsons svin dzimšanas dienu. Novēlam aktierim labu veselību un daudz radošu panākumu

Rīga – Magadana. 11211 kilometri. Avots: Google Map

Jauniešu pasaules un Eiropas čempionātā ledusburāšanā startē engurnieki

Šī gada pasaules un Eiropas jauniešu čempionāti ledusburāšanā bija plānoti Ungārijā uz Balatona ezera laikā no 4. līdz 8. februārim. Bet laika apstākļi ledu Ungārijā nesolīja, tāpēc par sacensību vietu tika izvēlēta Polijas ziemeļu pilsēta Gižicko. Uz sacensībām turp no Latvijas devās **Leila Helga Sāra Tolstika** (jahtklubs «Engure») un **Toms Fišers-Blumbergs** («Engure»), abi jaunieši startēja lielākajā – «DN» klasē. Abus uz sacensībām pavadīja treneris Ģirts Fišers-Blumbergs.

Labā ledus meklējumos – no viena ezera pie otra

3. februāra vakarā komanda ieradās sacensību norises vietā. Bet nakts laikā pilsētā sasnīga sniegs, kas būtiski traucē sacensību norisi uz ledus. Pirmdienas rītā noteiktajā laikā un vietā notika dalībnieku reģistrācija un pirmā instruktāža, kuras laikā tika paziņots, ka sacensības tiek pārceltas uz Polijas austrumu pierobežas rajonu un notiks uz Siemianovkas ezera. Visiem dalībniekiem tika dotas 24 stundas laika, lai pārbrauktu uz jauno sacensību vietu, kur otrdienā tika nozīmēta kā plānotā treniņdiena. Otrdienas agrā rītā dalībnieki devās uz austrumiem un pēcpusdienā jau tika aizvadīts treniņš, kura laikā jaunieši iepazinās ar ezeru. Trešdienas rītā visi jaunieši devās uz startu un dienas garumā tika aizvadīti pieci starti «DN» klasei un četri starti «Ice-Optimist» klasei. Pusdienlaikā gaisa temperatūra pakāpās virs nulles un ledus palika mīksts, kas sarežģīja visiem dalībniekiem slidu izvēli. Ceturtdienā atnāca ar līdzīgiem laika apstākļiem, taču pusdienlaikā ti-

Leila Helga Sāra Tolstika (Jahtklubs «Engure») un Toms Fišers-Blumbergs («Engure»)

ka veikti visi septiņi plānotie pasaules čempionāta braucieni. Sāra veica visus braucienus, bet Tomam pēdējā pasaules čempionāta braucienā notika sadursme un radās tehniskas problēmas, kas traucēja dalību.

Neveiksmes, sadursmes, rezultāti

Pārtraukums starp pasaules čempionātu un Eiropas čempionātu bija par īsu, lai paspētu saremontēt Toma laivai radušās problēmas, un pirmais starta tika izlaists, bet uz otro startu Toms bija jau ierindā. Tomēr pats starta bija neveiksmīgs, un atkal sadursme un tehniskas problēmas, kuras izdevās fiksēt tikai līdz nākošās dienas rītam. Piektdienas rītā atnāca ar līdzīgiem laika apstākļiem, un notika vēl palikušie

divi Eiropas čempionāta starti, līdz pusdienlaikā sacensības beidzās.

Kopvērtējumā pasaules čempionātā Tomam 28. vieta, bet Sārai – 30., kā arī 5. vieta ieskaitē jauniešiem. Eiropas čempionātā rezultāti nebija tik labi. Sāra 32. vietā (7. vieta ieskaitē jauniešiem); Tomam, neskatoties uz diviem labi aizvadītiem pēdējiem startiem, tikai 37. vieta. Pasaules čempionātā jauniešiem uzvarēja Igaunijas jaunais ledusburātājs Rasmus Mālins, otrajā vietā Polijas jaunā ledusburātāja Zuzanna Ribicka un trešajā vietā Krievijas pārstāvis Antons Didenko. Eiropas čempionātā labākais trijnieks nedaudz samainījās vietām, jo nepārspēts bija Antons Didenko, otrajā vietā Zuzanna Ribicka un trešajā vietā Rasmus Mālins.

SPORTA ZINĀS

BASKETBOLS

Latvijas basketbola ligas 3. divīzijas spēle

24. februārī Tukuma basketbola komanda atgriezās ar Latvijas basketbola ligas 3. divīzijas spēli Tukumā pēc piecām izbraukuma spēlēm. Mājās komanda uzņēma BK «Carnikava» un izcīnīja svarīgu un pārliecinošu uzvaru ar rezultātu 82:62. Rezultatīvākais komandā Andris Feldmanis ar 21 punktu un 14 atlecošām bumbām, Eduards Horeliks (19 punkti un 9 atlecošās bumbas), Kriss Ričards Dzirkals (12 punkti).

Engures novada čempionāts

26. februārī Engures novada čempionātā basketbolā pārliecinošu uzvaru izdevās izcīnīt KKSP/Kandava basketbolistiem, kas ar rezultātu 82:43 uzveica komandu «Brīvsolis». KKSP/Kandava labā punktus guva Kristaps Gotfrīds (20), Ralfs Bērziņš (15), Artis Rudzītis (12), Roberts Rozentāls (10), Lauris Zuze (9), Lauris Grugulis (8), Mārcis Grauzermanis (4), Rūdolfs Seilis (2), Ģirts Krautmanis, Rolands Vilkaušs, Toms Zilberts.

GALDA SPĒLES

Sporta pēcpusdiena

23. februārī Zemītes tautas namā norisinājās Kultūras un sporta pārvaldes organizētā sporta pēcpusdiena. Vismaz 30 dažāda vecuma interesenti bija ieradusies, lai sacenstos galda tenisā, dambretē, lidojošo šķīvišu mešanā mērķi, šautriņu mešanā, spēļu boulingā un zolitē. Laureātu noskaidrošana (pārsvarā sīvas cīņās) ietilga gandrīz līdz vakaram. Laureāti: galda tenisā 1. vietā Agris Daņilēvičs; 2. – Andris Daņilēvičs; 3. – Andris Ošenieks; dambretē 1. – Andris Daņilēvičs; 2. – Agris Daņilēvičs; 3. – Māris Uzuls; lidojošo šķīvišu mešana mērķi 1. – Raitis Siliņš; 2. – Krista Kirilova; 3. – Andis Ošenieks; šautriņu mešanā 1. – Agris Daņilēvičs; 2. – Raitis Siliņš; 3. – Madara Vunderliha, spēļu boulingā 1. – Andis Ošenieks; 2. – Sintija Mihailova; 3. – Raitis Siliņš.

FLORBOLS

Kandavas novada kausa izcīņā florbolā – 2. posms

22. februārī Cēres sporta hallē aizritēja 2. posms Kandavas novada kausa izcīņā florbolā. Rezultāti: 1. vietā «Džūkste»; 2. – Cēres «Spartaks»; 3. – «Nurme» (Lauciene); 4. – «Kandava»; 5. – «Gudrie diķa bērni» (Zemīte). Kopvērtējums pēc 2 posmiem: «Džūkste» 2+1=3 punkti; Cēres «Spartaks» 1+2=3 punkti; «Gudrie diķa bērni» 3+5=8 punkti; «Nurme» 5+3=8 punkti; «Kandava» 5+4=9 punkti.

FUTBOLS

Kurzemes telpu futbola čempionātā

24. februārī Liepājas olimpiskajā centrā tika aizvadītas divas spēles Kurzemes telpu futbola čempionāta ietvaros, kurās piedalījās «FK Tukums 2000/TSS WU» koman-

das meitenes. Tukuma meitenes parādīt lielisku sniegumu, abās spēlēs tika izcīnītas uzvaras, kas kopvērtējumā komandai ļāva pakāpties uz trešo vietu, no otrajā vietā esošajām Liepājas jaunajām futbolistēm atpaliekot vien par diviem punktiem. Pirmajā spēlē tieši pret «Liepājas FS» meitenēm izcīnīta uzvara ar rezultātu 2:1, abus vārtus FK «Tukums 2000/TSS» labā guva Madara Štīpenbaha. Pēc šīs tik ļoti svarīgās uzvaras otrajā spēlē jau klājās vēl labāk. «LRSS/FK Bandava» meiteņu komanda tika pārspēta ar rezultātu 4:1. Atkal divus vārtus guva Madara, bet šoreiz viņai ar precīziem sitieniem piebalsoja arī Agnese Troinova un Annika Kristena Ozoliņa. «Man ir liels prieks un lepnums par savām meitenēm, beidzot saprotam, ko vēlamies viens no otra un ka varam, ja gribam! Meitenes arī sākušas sev ticēt, un sāk rasties arvien lielāka pārliecība par saviem spēkiem! Esam komanda gan uz laukumā, gan ārpus tā, un šīs uzvaras bija visas komandas panākums, visas meitenes ir malači! Tā tikai turpināt!» prieka emocijās pēc uzvarām dalījās komandas trenere Laura Spalviņa.

Desmitajā «Grobiņas kausā»

23. februārī jau desmito gadu Grobiņā notika zēnu futbola turnīrs «Grobiņas kauss». Pirmajā dienā jaunie Ata Kovaļova audzēkņi ar rezultātu 6:1 pārspēja Kuldīgas futbolistus, bet otrajā spēlē tikai ar minimālo 1:0 tika uzvarēta Liepājas jaunā futbola maiņa. Nākamajā spēlē svētdienā, pārspējot pretiniekus ar rezultātu 5:0, tukumnieki nekādas cerības neatstāja «Academy Vitality» zēniem, bet noslēgumā mierizlīgums – 1:1 pret FK «Džugas» no Lietuvas. Lielajā finālspēlē, kurā tikās abu apakšgrupu spēcīgākās vienības, spraigā spēlē uzvaru izcīnīja tukumnieki, FK «Ventspils» zēniem bija jāsamierinās ar sudraba medaļām un rezultātu 2:1. Tai pašā laikā Ķekavā LFF Zemgales reģiona telpu futbola čempionāta 2018/19. gada noslēdzošajā kārtā U-11 vecuma Elites grupā jaunie tukumniekiem bija jāaizvada pēdējās divas spēles. Lai arī lielā daļā komandas cīnījās Grobiņā, protams, vieta tukša nepaliek, pārējie komandas zēni devās uz cīņām Ķekavā. Lai arī šīs divas spēles neko vairs neizšķīra, tās tika aizvadītas saspringtā gaisotnē un ar lielu cīņassparu. Diemžēl tika piedzīvoti minimāli zaudējumi, bet kopvērtējumā «FK Tukums 2000/TSS» U-11 komanda ir spēcīgākā Zemgalē un martā dosies uz lielo Latvijas finālu, kur noskaidros spēcīgāko komandu valstī.

LAPPUSI SAGATAVOJA
ANNA ZVIRGZDIŅA

Laikraksts Tukuma, Kandavas, Engures un Jaunpils novadiem

NTZ.lv

Abonē E-avīzi!
Jau 6.00 tavā datorā!
Arhivs no 2010. gada!

«Milzkalnes apli 2019»

27. februārī notika kārtējā, precīzāk, ceturtā kārtā «Milzkalnes apli 2019» distanču slēpošanas seriālā. Šajā kārtā sacensības bija plaši apmeklētas, kopskaitā startēja 54 slēpotāji. Pārstāvēto dalībnieku vecums bija amplitūdā no 6 līdz pat 80 gadiem. Šajā seriāla kārtā uzvaras laurus plūca Renārs Birkentāls no Talsu Sporta skolas, pieveicot 18 aplis, 2. vietu izcīnīja Emīls Zērnis no Saldus orientēšanās kluba arī ar 18 apliem, bet 3. vietu – Kristers Kalašņikovs no Talsu Sporta skolas ar 16 apliem. Nākamā distanču slēpošanas kārtā notiks **9. martā 9.00 Milzkalnē.**

ŠURMULĪŠA PASAKAS

Pasaka par pavasara kutināšanu

– Bet kas bija pirmais – ziema vai pavasaris? – ar vienu kāju cenšoties uzlauzt spītojo ledus kārtiņu, kas šonakt bija pārklājusi visas mazās pelķītes pagalmā, tā starp citu mammai uzjautāja četrgadīgais Ralfiņš. Vakar bērnodārzā audzinātāja bija rādījusi dažādu putnu bildes un bērniem stāstījusi, ka drīz Latvijā atgriezīsies tie lidoni, kas ziemu pavadījuši siltajās zemēs. Būšot atkal klāt pavasaris. Tad cimdus un šalles bērni varēšot atstāt mājās. Par to Ralfiņam bija īpašs prieks, jo, pusdienlaikā gērbjoties, tieši cimdi un šalle viņu galīgi neklausīja. Ne pirkstus pareizās cimdū *mājiņās* varēja iemānīt, ne šalli aptīt tā, kā to no rītiem darīja mamma.

– Nu īsti nezinu. Kā tev pašam šķiet? – atjautāja mamma, kas tobrīd arī citīgi cīnījās ar ledu – gan ne to, kas pelķēs, bet uz automašīnas priekšējā stikla.

Ralfiņš spēja atcerēties, ka pagājušā gada vasarā bija spēlējis smiltiņās pie jūras, tāpēc ziema noteikti nevarēja būt bijusi pirmā! Bet, no otras puses, dzimšanas dienā

viņš no omas taču bija saņēmis sniega lāpstu – nu tādu maziņu, lai varētu tētim palīdzēt nošķūret durvju priekšu.

– Varbūt ziema? Man tad ir dzimšanas diena! – uz labu laimi minēja Ralfiņš.

– Tā varētu gadīties. Bet tas bija tik ļoti, ļoti sen, kad ziema bija pirmā, ka tu vēl nemaz nebija piedzimis, arī es nebiju piedzimis, un man šķiet, ka vispār neviens nebija piedzimis.

– Nevar būt! – neticīgi novilkā Ralfiņš.

– Var gan. Tu taču esi redzējis multeni par mazo dinosauriņu? Tur bija arī tie lieli, plēsonīgie dinosauri. Nu, lūk, mūs noteikti apēstu, ja mēs būtu dzīvojuši tajā laikā, tā ka – labi vien ir, ka nebijām piedzimuši. Bet visa kā cita gan bija daudz. Zeme ņudzēja no lielām un vēl lielākām radībām. Iedomājies, kāds tas bija troksnis! Jau tad, kad jūs ar mūsu strīdaties, liekas, ka mājai jumts nocelsies, bet kā būtu, ja jūs vēl būtu tik lieli kā dinosauri?!...

– Bet kāds tad bija laiks?

– Gan jau, ka visu laiku bija vasara, jo dinosauriem, kā esi redzējis, tāda kažociņa kā, piemēram, mūsu Murim, nav. Viņiem ziemā būtu auksti. Un zini, kas notika? Tāpat kā man, arī Zemei tas dinosaurus troksnis vienreiz apnika. Gribējās tā pasēdēt mierā un klusumā. Varbūt kādu grāmatu palasīt. Un, ja tā ļoti, ļoti kaut ko grib, tas, zini, mēdz arī piepildīties. Sāka snigt!

– Un piedzimu es?

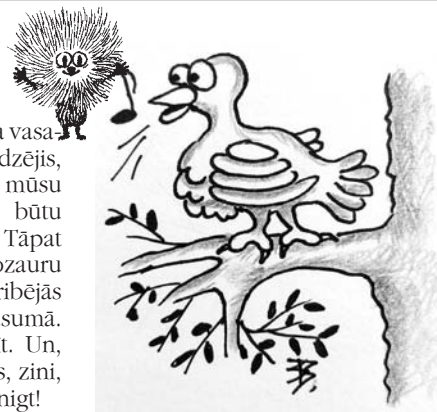
– Nu nē – tas taču bija ļoti sen! Tev skolā mācīs – sāks ledu laikmets. “Ui, kāda man tagad smuka, balta kleita, un kā viss apkārt vizuļo!” par sniegu priecājās Zeme. “Un tie dinosauri arī vairs troksni netaisa!”

– Kur viņi palika?

– Skaidra lieta – arī sasala.

– Un kas notika pēc tam?

– Nu pēc tam... Viss bija tik kluss un sasalis. Ļoti gar-lai-cī-gi! Bet mūsu Zeme tajā smukajā, baltajā sniega kleitā tā arī būtu dzīvojusi, ja vienu kādu rītu šo nepamodinātu pavasara saulīte. Ar siltajiem

starīņiem šai sānu sakutināja tā, ka Zemei piemētās kārtīga smieklū lēkme. Viņa smējās tā, ka viss ledus un sniegs nokratījās nost. Tāpat kā omei no acīm krita nost brilles, kad tu viņu kutīni. Un tad sākās pavasaris.

– Pēc tam?

– Un pēc tam... mazajam Ralfiņam bija jāiet uz bērnodārzu, – stāstu pabeidza mamma, puiku iesprādzējot auto sēdekli. Bet Ralfiņš tā arī palika nesaprašanā. Vai tiešām viss varētu būt sācies ar kutināšanu? ~~~~~

LIENA

Sasmīdini tautumeitu!

Paldies iknedēļas anekdošu iesūtītājiem **MIX. A.S.** un **Ilžukam**. Atskaņas pēc februāra – milas mēneša – šoreiz ne tik pozitīvas, bet tomēr vienmēr jāatrod kāds saules starīņš, tad nu – lai tie būtu šodienas joki!

Sešpadsmitgadīgais mazdēls atbrauc pie vectēva uz laukiem. Drīz vien viņam kļūst garlaicīgi. Vectēvs to mana un saka mazdēlam:

– Tu varētu paņemt manu bisi un suni un iet uz mežu pašaudīties.

Mazdēls priecīgs aiziet. Pēc kāda laika nāk atpakaļ, priecīgi satraukts, un vectētiņam saka:

– Tas gan bija forši! Vai tev nav vēl kāds sunītis?

Nekad neatsakies no dārgām dāvanām! Mīlestība nāk un iet, bet lombards strādā vienmēr.

Jurim bija 10 aliņi, Jānim 5... tagad Jurim ir 15 aliņi.

– Ko dabūja Jānis?

– Pa seju!

Ceļu policists aptur mašīnu. No mašīnas izlien galīgi sadzērusies sieviete, izspļauj uz ceļa konfekti un saka:

– Iedomājies, ar liķieri trāpījās!

– Dārgā, kāpēc tu man uzreiz nepateici, ka tu esi tāda maita?

– Pārsteigums!

Atnāca īsziņa: "Nakšņoju pie bābām. Mājās nebūšu."

Tagad sēžu un domāju – dēls vai vīrs?

– Ko tu dari brīvajā laikā?

– Spiegoju!

– Nopietni? Man gan patīk iet uz kino un tikties ar draugiem.

– Es zinu.

– Tu mani precēsi?

– Nē!

Seko 40 minūšu neveiklas klusēšanas, kamēr nolaižas gaisa balons.

Es uzreiz sapratu, ka mums kopā neliemējas, kad kafējnicā pasūtīju sev konjaku, bet viņš sev – saldējumu.

Ir vajadzīgas otras olimpiskās spēles, kurās ir atļauts dopings, piedevas un narkotikas. Es neatteiktos redzēt šo trako mutantu sacensības.

– Kāpēc tev zila acs?

– Iepazinos ar kādu dāmu, un viņa koķeti lūdza, lai uzminu viņas vecumu.

– Bet kāpēc zilums?

– Es uzminēju...

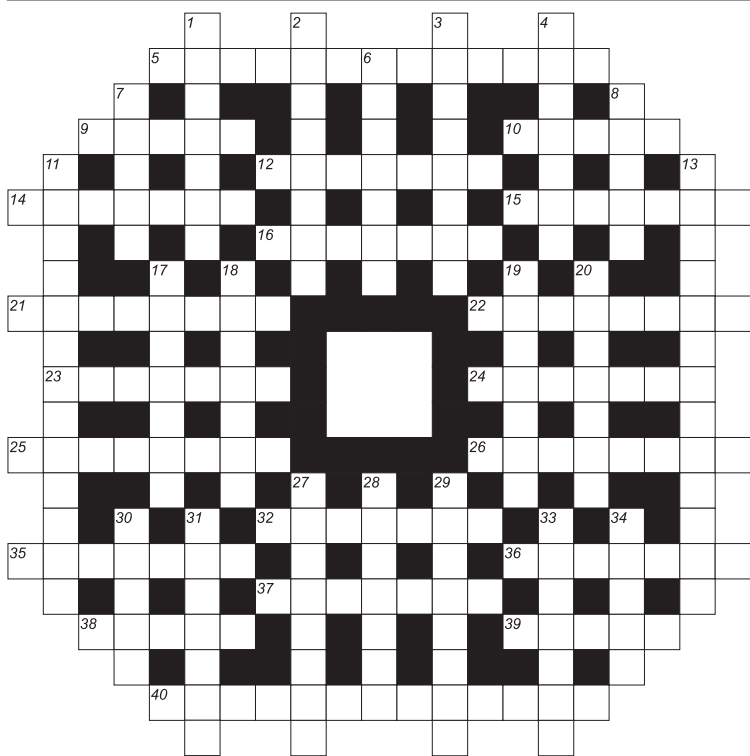
Žurnālā atradu lietisku rakstu, kā neatlikt darāmo uz rītu. Atliku, lai rīt vai parīt noteikti izlasītu.

– Jā... Mans pirmais puisis mammai nepatika – esot slīnķis. Otrais – alkoholiķis, trešais izskatoties pēc īsta skopuļa, ceturtais neko neprata izdarīt viņai pa prātam.

– Nu bet mammai pašai taču vīrs bija?

– Jā. Vecs, skops bezdarbnieks, alkoholiķis.

MINĒTĀJU STŪRĪTIS

SAGATAVOJA SANDRA VILSONE

Horizontāli: 5. Medicīnas nozare, kas pēti mutes dobuma orgānu, žokļa un sejas slimības, to izcelsmi, ārstēšanu un profilaksi. 9. No naftas vai darvas destilācijas atlikumiem iegūta cieta vai stīga melna viela. 10. Kurvjiežu (asteru) dzimtas lakstauģi ar dze-

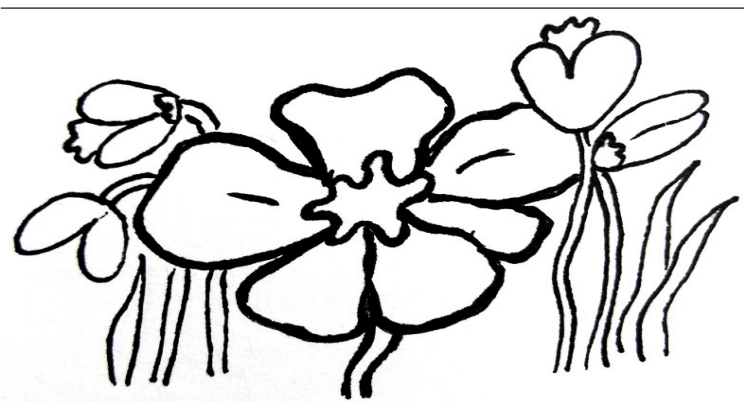
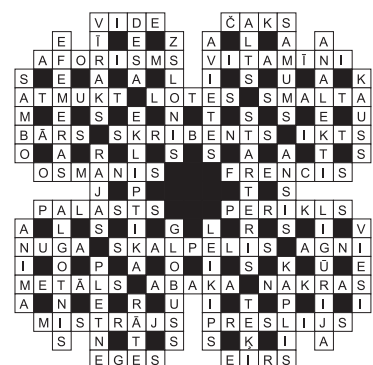
loņainām lapām un apaļām, violeti sārtām ziedkopām. 12. Cukura, sasmalcinātu riekstu un kauleņaugu kodolu maisījums, ko lieto konditorejā. 14. Uzarts neskartās zemes, vecānes, atmatas vai ilggadīgo zālāju lauks. 15. Nepieciešamais sapulces dalībnieku skaits, lai tā būtu tiesīga lemt. 16. Nelaipnas, asas,

dzedras. 21. Mācības augstākajā mācību iestādē. 22. Apgādāt telpu ar mēbelēm un citiem priekšmetiem un izvietot tos noteiktā kārtībā. 23. Valdības apbalvojums par sevišķiem nopelniem. 24. Miksta, šķētināta, parasti arī krāsota, vilnas dzija. 25. Strīds, kas saistīts ar krasi atšķirīgu (parasti politikas, zinātnes, mākslas) uzskatu iztirzājumu. 26. Izjautāt (kādu) pēc procesuāliem noteikumiem, lai iegūtu informāciju lietas pareizai izlemšanai. 32. Ap galvu tinama austrumnieku galvassega no gara, viegla auduma gabala. 35. Dzeņu dzimtas putni ar spēcīgu knābi. 36. Krūms ar spīdīgām lapām, baltiem ziediem un melnām ogām, kurām piemīt ārstnieciskas īpašības. 37. Kādas Baltijas valsts pamatiedzīvotājs. 38. Indiešu filozofijā un reliģijā – cilvēka vai citas dzīvās būtnes dzīves un darbības seku kopums. 39. Savērtas vilnas šķiedras. 40. Baleta trupas vadošā dejojāja, kas izpilda galvenās lomas.

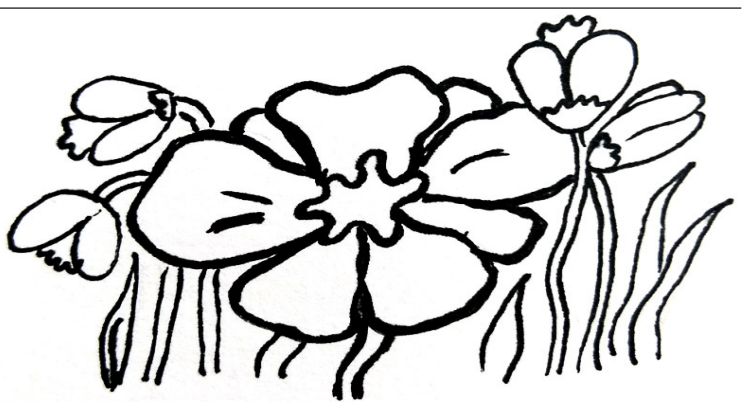
Vertikāli: 1. Bezdievība.

2. Rokmūzikas paveids (radās 20. gs. 70. gados), kam raksturīgs skaļš, ātrs un agresīvs izpildījums. 3. Pavēles, rīkojumi veikt kādas darbības. 4. Palmu dzimtas koks, no kura lūksnes izgatavo virves. 6. Optiska sistēma, ko izmanto optiskos instrumentos, lai caur to aplūkotu objektīva radīto attēlu. 7. Daudzgadīga graudzāļu dzimtas

nezāle. 8. Garuma mērvienība. 11. Vienu jonu sadalīšana elektriskajā laukā. 13. Mākslas darba veidošana tā izpildīšanas laikā. 17. Nepieciešamība izvēlēties vienu no divām vai vairākām iespējām. 18. Tāds, kas ļaujas apjukumam, šausmām, satraukumam. 19. Impērijas valdnieks. 20. Daudzgadīgs graudzāļu dzimtas lakstauģis, kam ir ložņājošs sakneņš. 27. Rupjas, banālas, vienkāršotas. 28. Bezjēdzīga, pilnīga aplama. 29. Kādas Āzijas valsts pamatiedzīvotājs. 30. Kaislīgas vēlēšanās, lielas ilgas. 31. Galvkāju klases ēdams jūras gliemis. 33. Transportlīdzeklis – neliela platforma braukšanai pa sliežu ceļiem. 34. Apvienība, savienība.

Iepriekšējās mīklas
atrisinājums

Atrodi 10 atšķirības!

HOROSKOPI

No 4. līdz 10. martam

AUNS Kāds var saņemt piedāvājumu organizēt, vadīt apjomīgu projektu. Svarīgi pēc iespējas objektīvāk novērtēt savas iespējas, neļaujoties pārmērīgai paškritikai, kā arī nelidojot mākoņos! Darbā būtiski saglabāt saskanīgas attiecības, būt atsaucīgam. Ģimenē vajadzētu pievērsties atvašņu audzināšanai.

VĒRSIS Atturieties no kardinālām pārmaiņām. Ieturi sev raksturīgo apdomīgumu un piesardzīgumu gan profesionālajā, gan privātajā lauciņā. Lai neiedzīvotos veselības problēmās, atturieties no pārāk saspringtas garīgās piepūles. Veiksmīgāka nedēļa tiem, kuri saistīti ar radošumu, pedagogiju un psiholoģiju.

DVĒNĪ Patiks analizēt notiekošo, saskatīt kopsakarības, smelties apkārtējo dzīves pieredzi, mācīties no tās. Iespējams, nolemst tikt vaļā no kāda kaitīga ieraduma vai spert drosmīgus soļus karjeras vārdā. Katrā ziņā zvaigznes būs labvēlīgas pārmaiņām. Ar mīļoto centies veicināt dvēselisko saikni.

VĒZIS Saskaroties ar sarežģījumiem, emocionāliem pārdzīvojumiem, centies uztvert kā izaugsmes sastāvdaļas. Vairāk nekā citkārt nozīmīgs ģimenes atbalsts, morālais iedrošinājums. Laiks piemērots radošu projektu īstenošanai, ar tūrisma, izklaides saistītajam. Jurdiskos jautājumos jāievēro dubulta piesardzība!

LAUVA Harmoniska, nesteidzīga nedēļa, ja vien pats necentīsies paveikt vairākus darbus vienlaicīgi vai arī uzņemties pienākumus, kaut zini, ka īsti nespēsi tikt galā. Ja rikosies saprātā, mērenības ietvaros, ilgtermiņā būs neapšaubāms ieguvējs! Romantiskajā plānā var mosties jaunas kaislību vētras.

JAUNAVA Vari sajust pārliecību par saviem spēkiem, kas ļaus daudz enerģiskāk risināt ikdienišķās problēmas. Vari pievērsties finansiālu problēmu risināšanai, meklēt iespējas biznesā, karjerā. Attiecību lietās noderēs tava psihologa dotības, iejūtīgums. Iespējams, pratīsi atšķētināt sadzīviskas nesaskaņas.

SVARĪ Aktualizēsies profesionālā joma. Nebrīnies, ja nākas pasvīst, īstenojot ikdienas pienākumus. Veiksmīgi tiekot galā ar uzticēto, var rasties jaunas izaugsmes iespējas, kuras līdz šim likās nesasniedzamas. Galvenais šonedēļ būs strādāt, neļauties šaubām. Milas dzīve būs kā salda ēdiens visam.

SKORPIONS Iespējams, būs neapmierināts ar darba lietās notiekošo, taču īsti nespēsi neko darīt lietas labā. Vispareizākais būtu nevis centies mainīt apstākļus, bet gan attieksmi pret apstākļiem. Neuztraucies, tava slavas stunda vēl sitīs! Šobrīd vienkārši vajadzēs būt pacietīgam, samierināties ar notiekošo.

STRĒLNIEKS Spēja tikt galā ar saimnieciskiem organizatoriskiem jautājumiem, kā arī skaidrs un izlēmīgs domu gājiens saspringtākos brīžos ļaus plūkt panākumu laurus. Iespējams, nāksies risināt ar mantojumiem, tieslietām saistīto. Nedēļas sākumā un izskaņā svarīgākais notiks ģimenē.

MEŽAZIS Pagātnes atmiņas var veicināt drūmu noskaņojumu, tāpēc labāk koncentrē uzmanību nākotnes plāniem, vairāk laika atlicini hobiem, komunikācijai ar tuviniekiem. Profesionālajā plāksnē, kā ierasts, būs apzinīgs un centīgs. Tu arī pratīsi uzturēt draudzīgu saikni ar līdzgaitniekiem.

ŪDENSVĪRS Būsi aktīvs, sabiedrisks, pratīsi rast kontaktu ar līdzīgi domājošajiem, ģenerēt jaunas idejas. Ja plāno kārtot naudas lietas, labāk dari to nedēļas pirmajā pusē, savukārt, sākot ar ceturtdienu, vari vairāk uzmanības atlicināt saviem vaļaspriekiem, ģimenes dzīvei. Brīvdienās vispiemērotākā – sportiska rakstura atpūta.

ZIVIS Nevajadzētu ļaut privātajai dzīvei ietekmēt profesionālos panākumus. Ja arī rodas asāki strīdi ar mīļoto, centies tos "atstāt" mājas dzīves ietvaros. Nedēļas sākumā var nākties tikt galā ar dažādiem, birokrātiskiem jautājumiem. Savukārt, vēlāk vajadzēs koncentrēt uzmanību jaunu iemaņu apgūšanai, esošo zināšanu pielipēšanai.

ALMAS PADOMI

Biezpiena gardumi

Sālais sacepums

Vajadzīgs: 800 g biezpiena, 2 sauļas sarīvēta Parmezāna siera, 3 olas, 3 ēdamkarotes miltu, dilles, lociņi, pētersīļi, sāls, svaigi malti melnie pipari.

g miltu, 1 tējkarote cepamā pulvera; biezpiena masai – 1 kg biezpiena, 4 olas, 1 glāze cukura, vaniļas cukurs, 1 ēdamkarote kartupeļu cietes,

Pagatavošana: Bļodā ber biezpienu, pievieno miltus, olas, sarīvēto sieru, sāli, piparus un kārtīgi samaisa. Dilles, lociņus un pētersīļus smalki sakapā, iecilā biezpiena masā un visu lej ar cepampapīru izklātā traukā. Liek līdz 180°C uzkarstēt cepeškrāsnī un cep aptuveni 45 minūtes, līdz virsa zeltaini brūna. Pasniedz ar skābo krējumu siltu vai atdzesētu.

Klimpas

Vajadzīgs: 1 paciņa biezpiena, 1 ola, tējkarote cukura, ēdamkarote mannas, 200 g miltu, vaniļins.

Pagatavošana: Vāra ūdeni, pievienojot nelielu sāli. Tikmēr samaisa biezpienu, mannas, miltus, cukuru un vaniļinu. Ar karoti veido bumbiņas un liek vārošajā ūdenī. Gatavas uzpeldējušas klimpas ar putu karoti izņem un pasniedz ar cukuru, kanēli, ievārījumu vai krējumu.

Plātsmaize

Vajadzīgs: 200 g margarīna, 200 g pūdercukura, 2 olas, 500

1 ēdamkarote mannas.

Pagatavošana: Margarīnu, pūdercukuru, 2 olas, miltus un cepamo pulveri samīca mikslā un liek uz 1 stundu ledusskapī. Tad izņem un izveļnē uz plāts. Biezpienu izberž caur sietu, pievieno 4 olas, cukuru, vaniļcukuru, cieti, mannu un pārlej mikslā. Liek 200°C cepeškrāsnī un cep 45 minūtes.

Cepumiņi

Vajadzīgs: 250 g sviesta, 250 g biezpiena, 1,5 glāzes miltu, 1 glāze cukura, mazliet sodas, vaniļins.

Pagatavošana: Sviestu sakauj, pievieno biezpienu un saberž. Pievieno miltus, sodu, vaniļinu un samaisa viendabīgā mikslā. Ievieto uz stundu ledusskapī, pēc tam izrullē 0,5 cm loksnē. Ar glāzes palīdzību izspiež aplīšus, vidū iekaisa nelielu daudzumu cukura, saloka četrās daļās, apviļā cukurā, kāto uz ieziestas cepamās plāts. Liek līdz 200°C sakarsētā cepeškrāsnī un cep zeltainus.

DZĪVESZIŅA

Mēness dienu kalendārs

25. diena (dilstošs Mēness Mežāža zīmē) – gliemežvāks; pasivitātes diena, kurā ieteicams ieklausīties sevī, attīrīties gan fiziski, gan garīgi; nav vēlams steiga; nedrīkst pārēsties; ieteicams pabūt vienatnē, doties nesteidzīgās pastaigās; neuzsākt neko jaunu; labi būt pasīvam; labi ļauties iedomu spēlēm; jāizvērtē zemapziņas sniegtā informācija; labs laiks ceļojumiem un tieslietām. Šajā dienā dzimušie ir laimīgi līdz mūža galam; sapņos var ielauzties tumšie spēki – ja tie ir nepatīkami, tad jāizstāsta tekošam ūdenim (lai nepiepildītos) – no 1. marta 5.00 līdz 2. marta 5.54.

26. diena (dilstošs Mēness Ūdensvīra zīmē) – krupis, purvs; dienai raksturīga plātība, tukši strīdi un konflikti nieku dēļ; jāatturas no aktīvas darbības, nelietderīgas spēku izšķiešanas; pret jaunu informāciju jāizturas kritiski; jāizsargājas no liekuliem, pielidējiem, zagļiem; var atpūsties, darīt sīkus ikdienas darbiņus; noder gudrība un piesardzība; šajā dienā dzimušie ir bagāti, turīgi, bet viņiem jāpilda dotie solījumi; sapņi piepildās – no 2. marta 5.54 līdz 3. marta 6.29.

27. diena (dilstošs/jauns (9.20) Mēness Strēlnieka zīmē) – Zelta gulis. Diena var būt gan labvēlīga, gan nelabvēlīga – atkarībā no tā, kā nodzīvots viss šis Mēness dienu cikls. Nepieciešams atskatīties uz paveikto, attīrīt savas domas un jūtas no visa liekā pirms jaunā cikla sākuma. Jāpabeidz iesāktie darbi, jāatdod parādi. Jāiztīra māja. Nedrīkst pārēsties, it īpaši – treknu gaļu. Šajā dienā dzimušie dažbrīd mēdz intuitīvi atcerēties iepriekšējo dzīvju pieredzi. Sapņi var piepildīties, taču uz to var nākties ilgi gaidīt – no 3. marta 6.29 līdz 4. marta 6.57.

Saules dienu kalendārs

28. diena – 1. martā no 7.22 līdz 17.59 – **Noslēpumu atklāšanas diena.** Var atklāties un nākt atmiņā nepatīkamais. Neskatieties uz nepatīkamo, jo redzētais dziļi ierakstās zemapziņā. Vienoties par kādām lietām būs grūti, jo trūkst savstarpējas sapratnes. Iespēja saskarties ar paša radītām grūtībām. Attūriet mājokli, ķermeni, dvēseli. Apmeklējiet baznīcu, meditējiet. Neplānojiet vai nesāciet ko jaunu.

29. diena – 2. martā no 7.19 līdz 18.01 – **Vārda spēka diena.** Laba diena jaunam sākumam. Piezagsies slinkums un nelīdzsvarotība, bet jāsaņemams un jāpaveic iesāktais. Mūzikas, balss, skaņu spēks. Mācieties, apgūstiet jaunas zināšanas un prasmes, lasiet. Laba diena nopietniem pirkumiem, remontam, dodieties pastaigās un uz kultūras pasākumiem, bet tālākus braucienus atlieciet. Ieteicams gavēnis.

30. diena – 3. martā no 7.16 līdz 18.04 – **Svētā gara diena.** Veidojiet kopsavilkumu par iepriekšējo mēnesi, pabeidziet iesāktās lietas, atbrīvojieties no vecā, nevajadzīgā, liekā. Laba diena mācībām, zinību apguvei. Analizējiet savus ieguvumus un zaudējumus – tie nes vēstījumu par to, ko nepieciešams mainīt. Labi atrasties gaismas un uguns tuvumā.

1. diena – 4. martā no 7.14 līdz 18.06 – **Radošu ma un izvēles diena.** Laba diena radošu darbu sākumam, mācībām, rakstiet nākamā mēneša plānu. Personisko sasniegumu un izaugsmes diena. Veiksme radošu ideju realizācijā un mācībās. Ja par kaut ko māc šaubas, labāk nesākt, – nekas veltāns. Savas misijas apzināšanās diena. Diena vēltāma spraigam darbam, bet vakars – atpūtai un jautrībai ģimenes lokā. Neļaujieties skumjām, nīgrumam, nesteidzieties. Atpūties ģimenes lokā. Iededziniet uguni, bet pirti ejiet tikai pēc saulrieta.

Žurnāla «IR» jaunākajā numurā lasiet

Maksātnespēja?

Maks ir tukšs – jau martā Rīgas Satiksmes draud maksātnespēja. Auditoru ziņojums atklāj, kā rīdzinieku nauda notriekta uzņēmumā, kas gadā saņem vairāk nekā 100 miljonu dotāciju. Tramvaju kredīts tērēts algām, degviela dārgi pirktā no ārzonu firmām. Kādas vēl problēmas atklājušās?

Noliec taču nost to telefonu!

Pirms mēneša 15 gadus vecais Oskars Zolitūde pakļuva zem vilciena, jo skatījās telefonā. Kāpēc dzelzceļa pāreja netālu no skolas ir tik nedroša? Un kā runāt ar pusaudžiem par viedierīču lietošanu, lai viņi vecāku un skolotāju teikto beidzot sadzirdētu?

Sievietēm jāfilmē vairāk!

Jaunā kinorežisore Alise Zariņa uzņēmusi spēlfilmu Blakus. Tā vēsta par nejašu satikšanos, kas noved pie milasstasta. Kāpēc režisore cer ar filmu uzrunāt plašu auditoriju un kāpēc ir nobažījusies par autoritārisma apjūsmošanu Latvijā?

Dod otro elpu

“Vajadzīgs lielāks sabiedrības spiediens, lai ražotājs radītu kvalitatīvākus un ilgdzīvojošākus apģērbus,” saka lietuviete Milda Mitkute, kura izveidojusi pasaulē lielāko valkāto apģērba vietni Vinted.com ar 12 miljonu klientu. Kā viņai izdevās to sasniegt?

Par sasniedzamo sapņot nav vērts

Mūžībā aizgājis aktieris, režisors un uzņēmējs Andrejs Žagars. Avantūras gars un nesātība pilnīgi visā – mākslas, kultūras, gardēdības, viņa izzināšanā – bija viņa “atšķirības zīme” jau 80. gadu vidū. Jau studiju gados viņš bija “cilvēks – viesulis”.

Latviešu strēlnieku mozaika

Atvaļināts pulkvedis Jānis Hartmanis izveidojis vietni, kur ikviens var pārbaudīt – kurš sencis bijis strēlnieks. Latviešu strēlnieku vēsturi viņš sāka izzināt caur saviem senčiem, un dod šo pašu padomu arī tālāk – lai rastu interesi par vēsturi, sāc ar ģimenes pagātni!

Pieci mīti par e-adresi – kam taisnība?

No šā gada 1. janvāra Latvijas iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir iespēja izmantot mūsdienīgu un ērtu rīku saziņai ar valsts iestādēm, proti, oficiālo elektronisko adresi jeb e-adresi, kas pieejama valsts pārvaldes pakalpojumu portālā *Latvija.lv*. E-adresei jau pieslēgušās vairāk nekā 3000 personas.

E-adrese ikvienam pieejama bez maksas, un iedzīvotājiem tās lietošana ir brīvprātīga. Lai novērstu iespējamus pārpratumus e-adrese lietošanā, kļiedējam piecus izplatītākos mītus.

Par to, kas ir e-adrese, tās ieguvumiem un ērtībām, ko tā sniedz, var lasīt vietnē mana.latvija.lv sadaļā "E-adrese".

1. mīts: E-adrese ir tikai kārtējais e-pasts

Patiesība: E-adreses risinājumu var pielīdzināt jau ierastajai internetbankai – slēgtā vidē, vienotajā valsts pārvaldes pakalpojumu portālā *Latvija.lv*, ikvienam e-adreses lietotājam pieejams personalizēts un drošs konts, kas nodrošina oficiālo ziņojumu sūtīšanu, saņemšanu un glabāšanu. Izveidojot e-adresi, lietotājs saņems visas tās ziņas no valsts un pašvaldību iestādēm, kuras agrāk tika sūtītas pa pastu uz deklarēto adresi.

E-adrese paredzēta valsts saziņai ar iedzīvotājiem un uzņēmējiem, nevis sarakstei divu privātpersonu starpā. Atšķirībā no sarakstes e-pastā, nepastāv arī nevēlama satura (mēstuļu) pārsūtīšana un saņemšana. Tiesa, jūsu ērtībai, izveidojot e-adresi, jums ir iespēja norādīt savu e-pasta adresi, uz kuru saņemsiet informāciju par saņemtajiem ziņojumiem e-adresē.

2. mīts: Lai piekļūtu savai e-adresei, jābūt derīgai pasei

Patiesība: Lai izveidotu e-adresi, ir nepieciešama personas apliecība jeb eID karte ar aktivizētu e-parakstu. Tādi dati kā pases numurs, izdošanas laiks un termiņš e-adreses izveidošanas procesā nav iesaistīti.

E-adresei ir noteiktas augstas drošības prasības, un tai piekļūt portālā *Latvija.lv* var ar noteikta līmeņa (valsts garantētiem) elektroniskās identitātes līdzekļiem. Šobrīd tie ir personas apliecība (eID karte), mobilā lietotne *eParaksts mobile* vai *eParaksts* karte juridiskām personām.

3. mīts: Drīzumā e-adreses lietošana visiem būs obligāta un nelietošanas gadījumā var draudēt sods

Patiesība: E-adreses izmantošana ir obligāta visām valsts un pašvaldību iestādēm, bet no šā gada 1. februāra tā jālieto arī rezerves karavīriem. No 2020. gada sākuma e-adrese saziņai ar valsti būs obligāti jāizmanto uzņēmējiem.

Iedzīvotājiem e-adreses lietošana ir brīvprātīga, un to jebkurā laikā var izveidot portālā *Latvija.lv*, tāpat iedzīvotājiem ir iespēja to "deaktivizēt" jeb atteikties no e-adreses lietošanas. Šobrīd e-adresei jau pieslēgušās 2600 valsts un pašvaldību iestādes un vairāk nekā 3000 personas.

4. mīts: Par e-adreses lietošanu jāmaksā abonēšanas maksa

Patiesība: E-adreses izveidošana un lietošana ir bez maksas. Vienreizēja maksa ir jāmaksā par personas apliecības jeb eID kartes saņemšanu (valsts nodeva, kuru jāmaksā, piesakot dokumentu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē). Savukārt eID kartē iekļautais e-paraksts tiek nodrošināts neierobežotu reizu skaitu un ir bez maksas. Tāpat maksa netiek piemērota, izmantojot mobilās aplikācijas *eParaksts mobile* risinājumu.

5. mīts: Digitālo pastkastīti var izveidot tikai Latvijā dzīvojošas personas

Patiesība: E-adrese ir pieejama jebkurai personai, kurai ir Latvijā piešķirtais personas kods un kura ir sasniegusi 14. gadu vecumu, tātad – arī tiem, kuri dzīvo ārvalstīs. Proti, savu e-adresi var izveidot, atrodoties jebkurā pasaules vietā, kur vien pieejams internets. Kā jau iepriekš norādīts, e-adreses izveidošanai nepieciešama eID karte ar aktivizētu e-parakstu vai mobilā telefona lietotne *eParaksts mobile*. E-adrese risinājums ir ļoti ērts iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kuri ilgstoši uzturas ārzemēs mācību, darba vai citu iemeslu dēļ. Izmantojot e-adresi, nav jāuztraucas par vēstules pazušanu, piemēram, ja Latvijas pilsonis sūta iesniegumu valsts iestādei Latvijā no savas dzīvesvietas citā Eiropas valstī.

Līdz ar jaunas nodaļas atvēršanu **TUKUMĀ** aicinām pievienoties komandai kolēģus, kuru vērtības sakrīt ar mūsu vērtībām **ATVĒRTI. UZTICAMI. VĒRSTI UZ PANĀKUMIEM.**

aizdevums.lv
IESPĒJA PĀRMAIŅĀM

KLIENTU APKALPOŠANAS SPECIĀLISTS/-E (pilnas slodzes darbam)

Tavs pamatuzdevums būs rūpēties par teicamu klientu apkalpošanu un aktīvu komunikāciju ar sadarbības partneriem.

Ja Tev ir:

- Iepriekšēja pieredze klientu apkalpošanā un pārdošanā pa telefonu
- Teicamas latviešu un krievu valodas zināšanas
- Labas komunikācijas prasmes, spēja argumentēt
- Spēja apstrādāt lielu informācijas daudzumu
- Augsta atbildības sajūta, precizitāte darbu izpildē
- Spēja plānot un efektīvi organizēt savu darbu

Mēs vēlamies Tev uzticēt:

- Klientu apkalpošanu klātienē, telefoniski un e-pastu sarakstē
- Komunikāciju ar mūsu esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem
- Uzņēmumu pakalpojumu pārdošanu telefoniski esošajiem uzņēmuma klientiem
- Kreditēšanas līgumu slēgšanu ar klientiem

Mēs piedāvājam:

- Interesantu un stabilu darbu vienā no nozares vadošajiem uzņēmumiem
- Konkurētspējīgu atalgojumu no bruto 600 EUR un papildu piemaksas par sasniegtiem rezultātiem
- Sociālās garantijas un veselības apdrošināšanu
- Iespējas mācīties un attīstīties
- 10 dienu apmaksātu mācību atvaļinājumu
- Regulārus darbinieku pasākumus
- Papildu brīvdienas dzimšanas dienā un par darba stāžu
- Mūsdienīgu darba vidi, jaukus kolēģus, garšīgu kafiju un citus labumus
- Darba devējs: "SIA Aizdevums.lv" (Vien.Reģ.Nr.LV40003468776)

Aicinām iesūtīt CV un motivācijas vēstuli uz e-pastu vakance@aizdevums.lv līdz 22.03.2019. Papildu informācija pa tālruni – +371 67199300.

Konfidencialitāti garantējam.

Lūdzu ievērot, ka par konkursa rezultātiem informēsim uz darba pārrunām uzaicinātos pretendētus.

PĒRK

...automašīnas

Automašīnas.

Tālr. 26330318

...lauksaimniecības tehniku

Sējumu pieveļšanas ruļļus, piekabi 2PTS4 vai lielāku, krievu disku sējmašīnu.

Tālr. 26080601

Traktor, piekabes, inventāru.

Tālr. 26104984

...mājas

Māju (var būt remontējama vai jaunbūve) Tukumā vai tā apkārtnē. Nedārgi, vēlams, uz nomaksu.

Tālr. 26639557

1. grupas invalīda ģimene meklē nelielu mājiņu ar dārzu.

Tālr. 28018141

...zemi

LATVIJAS MEŽU FONDS
pērk mežus, cirsmas, lauksaimniecības zemi visā Latvijā

Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja
Tālr. 29711172

AS PATA Saldus pērk cirsmas un meža īpašumus.
Tel. 26404542

...mājlopus, mājpūtnus

Senlejas

IEPĒRKAM
liellopus, teļus

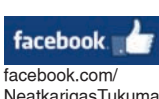
BIO liellopiem augstas cenas!
t.: 62003939

Samaksa tūlītēja.

SIA «Cēsu gaļas kombināts»
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS UN LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

Sekoiet mums sociālajos tīklos!

Engures pagasta pārvalde (Reģ. nr. 90000050759)
aicina darbā sekretāru/ri
Pieteikuma dokumentus lūdzam sūtīt līdz 5. martam 12.00 uz e-pastu: engure@enguresnovads.lv, vai pa pastu: Engures pagasta pārvalde, Jūras iela 85, Engure, Engures pag., Engures nov., LV-3113. Dokumentus var iesniegt arī personīgi. Darba alga 871,50 EUR (bruto). Uzziņas pa tālruni, 63161234, 27737575. Vairāk informācijas: www.enguresnovads.lv

SIA «Stiga RM» (reģ. Nr. 40003194846)
aicina darbā
forvardera operatoru
darbam uz jauna PONSSE BUFFALO forvardera.
Alga no 1200 EUR/mēnesī pirms nodokļu nomaksas.
Samaksa pēc padarītā darba.
Vairāk informācijas pa tālruni 26660003.

STIGA RM
meža spēks

CV sūtīt uz e-pastu: birojs@stigarm.lv

SIA «Valinda» pērk liellopus, bulļus, teles. Svari. Tūlītēja samaksa.
Tāl. 29434034

...kokmateriālus, malku

SVEASKOG
PĒRK
Bērza papīrmalku 2,5 m
Mērsragā, Lielajā ielā 62A
Tāl. 29393097
Darba laiks ostā: darba dienās 8.00–20.00
Samaksa 3 darba dienu laikā

Z/S «Vecstūri» pērk mežā pie ceļa zāgbaļķus, finierklučus, taru, papīrmalku, malku. Pērk mežus, cirmsas. Tāl. 29154014

VĪSLATVIJAS CĒLKOKU FONDS
PĒRK OZOLA UN OŠA ZĀGBAĻĶUS
CENA LĪDZ 250 EUR/M³
PĒRK/IZSTRĀDĀ OZOLA UN OŠA CIRSMAS
TĀLR. 29205378

...citu
Pērku **ragus**. Tāl. 22728888

PĀRDOD

...automašīnas
Opel Meriva (2007., 1.7 CDTI, TA līdz 07.2019.). Tāl. 29243927
VW Passat (1993., 1.8 benzīns, TA līdz 20.11.2019.). Tāl. 26495302
...lauksaimniecības tehniku
Minitraktoru «Kubota 1600» ar frēzi, 2 kultivatoriem, lāpstu, uzkarī – 4700 EUR. Tāl. 25257016
...garāžas
Izjaucamu **metāla garāžu** (3,30 x 5,40) – 450 EUR. Tāl. 29100390
...zemi
Zemi (0,24 ha) **Jauntukumā** skaistā vietā. Elektriķa. Tāl. 29670459
...telpas
Ēku (156 m²) **ar 2 tirdzniecības vietām** (ir ūdensvads) Tukuma tirgū ļoti labā vietā. Tāl. 29649212
Skārdnieku darbnīcu ar visām iekārtām. Tāl. 28600930
...dzīvokļus
2 istabu **dzīvokli ar ērtībām Milzkalnē**. Tāl. 29461222
...lauksaimniecības produkciju
Dažādus **graudus**. Tāl. 29568938

Kūtmēsļus – maisos un vaļējus. Tāl. 29239179
Lielos pelēkos zirņus. Tāl. 28605479
Lielus nestandarta kartupeļus – 0,12 EUR/kg (ar piegādi – 0,15 EUR/kg). Tāl. 26231588
Nestandarta galda bietes. Cena – 0,10 EUR/kg. Tāl. 29210263
Nestandarta kartupeļus, sākot no 500 kg – 0,14 EUR/kg. Piegāde. Tāl. 29706123
...mājlopus, mājpūtņus
2 **bullišus** un slaucamas **govis**. Tāl. 28306974
...kokmateriālus, malku
Bērzu, ozolu, ošu, skuju skaidu briketes, granulas. Tāl. 29645057
Brikešu ražotājs uzsāk pavasara brikešu izpārdošanu. Cena – 110 EUR/paletes. Vairumā pieejamas atlaides. Tāl. 29390894
Ēvelētus apdares dēļus (vagonka). Var piegādāt. Tāl. 26658722
Malku (skaldītu, maisos), **briketes**. Tāl. 20479277
Malku – 140 EUR/kravā un maisos. Tāl. 27111145
Melnalkšņa skaldītu **malku** – sausu un svaigi zāģētu. Tāl. 26557873
Ozola nomalus, šāļus. Tāl. 26557873
Sagatavotu malku un šāļus. Tāl. 29279548
Sausu lapkoku malku – 110 EUR. Tāl. 29239179
Sausu malku maisos ar piegādi. Tāl. 29729494
Skaidu briketes; akmeņogles. Tāl. 26376844
Skaldītu alkšņu malku. Tāl. 28295302
Skujkoku zāgmateriālus, brusas, dēļus, lātas, līstes. Var piegādāt. Tāl. 26658722
Visu veidu malku un šāļus ar piegādi. Tāl. 29126213
...mājdzīvniekus
Mīļi, mazi **suniši** meklē saimniekus. Tāl. 28873073
...citu
Pārdod **metāla jumtus** un **notek sistēmas** no ražotāja. Cena no 4,95 EUR/m². Tāl. 22019737

Dr. Mauriņa Vēnu klinika
Ģimenes ārstes Lailas Rekšņas prakse
Tukumā, Raudas ielā 4
VĒNU DIENA
Otrdien, **5. martā, no 9.00 līdz 18.00** pieņems «Dr. Mauriņa Vēnu Klinikas»
ĶIRURGS, FLEBOLOGS DR. MED. INTS BRUŅENIEKS
Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta **maksas** konsultāciju pa tālruni **67374747**
Darbojas ERGO apdrošināšanas polises

VIKA SIA Vika Wood kokzāģētava
Iepērkam
egles un priedes zāģbaļķus
Sīkāka informācija pa tālruni: **26443376**
Papildus informācija: **www.vikawood.lv**

Piegādā smilti, granti, šķembas, oļus, kūdru.
Tāl. 29288873

DAŽĀDI
...transporta pakalpojumi
Kravas busa pakalpojumi.
Tāl. 25202089
Kravas busa pakalpojumi.
Tāl. 26450873
...dažādi pakalpojumi
Augļu koku veidošana.
Tāl. 26405968

ČETRI LOGI
Ātra, ērta, droša logu maiņa
Visa veida stikls
Logu, durvju remonts un apkope
Metāla durvīm īpaša cena
Žalūzijas, moskīta sieti, palodzes, iekšdurvis.
Piedāvājumā polikarbonāta siltumnicas
Bez % kredīta noformēšana
Atlaides līdz 50%
Tukums, Talsu iela 2
Tāl./fakss 63123376
Tāl. 27036439

Automātisko veļasmašīnu remonts. Izbrauc.
Tāl. 29481816

Bīstamo koku zāģēšana bez pacēlāja – pie ēkām, pie vadiem un kapsētās; kokaugu vainagu veidošana. Tāl. 27833107
Elektromotoru remonts Tukuma nov. Slampes pag. «Raučiņos». Tāl. 29253411
Jumtu maiņa, fasādes darbi, santehnika, telpu remonts, materiālu piegāde. Tāl. 26269909
Miniekskavatora pakalpojumi, ūdensvada, kanalizācijas, drenāžas izbūve. Tāl. 26306005
Santehniekie darbi. Tāl. 28887761
Skārdnieku darbnīca Lauku ielā 30A izgatavo visu veidu **skārda izstrādājumus**. Metāla jumti un notek sistēmas no ražotāja. Tāl. 28703643
Tīra akas, rīksto, urbj uz āderēm. Skalo dziļurbumus. Tāl. 29980235
Tīrām dziļurbumus. Tāl. 29296723
Zāģējam baļķus dēļos klienta sētā. Tāl. 26547957

MAINA
...dzīvokļus
Labiekārtotu 3 istabu **dzīvokli ar malkas apkuri** Tukuma centrā pret labiekārtotu 3 istabu **dzīvokli ar visām ērtībām** centrā. Iespējama piemaksa. Tāl. 26308001
IZIRĒ
1 istabas **dzīvokli 5. stāvā**. Tāl. 26457141
Izīrē vai pārdod 1 istabas **dzīvokli ar ērtībām**. Tāl. 29410119
...mājas
Meklējam vientuļu pensionāri uz **pastāvīgu bezmaksas dzīvesvietu**. Tāl. 20202241
...citu
Izīrē vai pārdod **lauksaimniecības zemi** (13 ha) **Kandavas novadā** (pretī kafejnīcai «Sumbrs» Abavas kreisajā krastā). Tāl. 28013875
Iznomā **pārvietojamu pirtsmucu**. Iespējama piegāde. Cena darbdienās – 40 EUR/dienā. Tāl. 26450339

PIEDĀVĀ DARBU
AS LIS Jaunpils (LV40003027736) aicina darbā **traktortehnikas operatoru**, darba alga: 1000-1500 EUR (bruto). Tāl. 63162129
SIA «Amatnieks» (LV49203000191) vajadzīgi **būvstrādnieki un autokrāna vadītājs**. Vērsties Brīvības laukumā 10, Tukumā, no 8.00 līdz 17.00.
SIA «Froks» (LV40003590231) **Milzkalna slēpošanas trasē** piedāvā pastāvīgu darbu **istabenei-apkopējai**. Alga no 3,50 EUR/h. Tāl. 26222333
SIA «Krikers» (LV40003979844) aicina darbā **kolēģi dārza tehnikas veikalā**. Alga – no 450 EUR (bruto). Tāl. 29132856
SIA «Timberex Group» (LV50103172921) aicina darbā **zāģētavā kokapstrādes darbgalda operatoru un palīgu**. Alga no 700 EUR. Tāl. 29321518

PĒRKAM
*** Augošu koku cirmsas un sortimentus pie ceļa;**
*** Papīrmalku ostās:** (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)
Meža īpašniekiem:
• Veicam bezmaksas konsultācijas;
• Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsnu iestigošanā;
• Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.
Metsä
Telefoni informācijai: 26461040; 67804343
www.metsaforest.com/lv

LĪDZJŪTĪBAS †
† *Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē*
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdīs saglabāt...
/G. Selga/
Skumstam, zaudējot Mārtiņu Neilandu, un izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei un pārējiem tuviniekiem.
Kolēģi no SIA «Stiga RM»

† Izsakām līdzjūtību Jurim Zilgalvim, tēvu aizsaulē pavadot.
Tukuma ISK biedri un valde

† Izsakām līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Jāni Lukaševiču, brāli mūžībā pavadot.
SIA «Elektro» kolektīvs

† *Kļūst dzīves siltums par sveci,*
Kas gaismu ir beigusi liet,
Mīļš cilvēks pa sniegotu taku,
Kad projām mūžībā iet.
/K. Apškrūma/
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Viktoram Neilandam, dēlu pāragri zaudējot.
Pansionāta «Rauda» administrācija

SĒRU PAZIŅOJUMI †
† *Tuvs cilvēks neaiziet,*
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Mūžībā aizgājis
Ilgonis Bite
(01.02.1957.–25.02.2019.)
Izvadīšana sestdien, **2. martā, 11.00** no sēru zāles «Tāle» uz Mārtiņa kapiem.
Piederīgie

LAIKA ZINĀS

saule lec 7:19 riet 18:0
dilstošs mēnes

PIEKTDIEN
1.III

Saule mīsies ar mākoņiem.
Gaisa temperatūra dienā un naktī -4...-3°C.
Dienā un naktī pūtīs Z vējš 3 līdz 7 m/s.

SESTDIEN
2.III

Saule mīsies ar mākoņiem.
Gaisa temperatūra dienā +1...+3°C, naktī -4...+1°C.
Dienā un naktī pūtīs DR vējš 4 līdz 6 m/s.

SVĒTDIEN
3.III

Apmācies laiks.
Gaisa temperatūra dienā un naktī 0...+2°C.
Dienā pūtīs Z/A vējš 1 – 3 m/s, naktī pūtīs ZR/DA 4 m/s

PIRMIDIEN
4.III

Apmācies laiks, gaidāms neliels lietus.
Gaisa temperatūra dienā un naktī +2...+4°C.
Dienā un naktī pūtīs DR/DA vējš 2 līdz 4 m/s.

Kooperatīvā sabiedrība Mūsu Mežs

MŪSU MEŽS

Sniedz iespēju meža īpašniekiem
saņemt izdevīgākos risinājumus
meža apsaimniekošanā.

☎ 26336531

🌐 www.musumezs.lv

307_{LV}

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā
iesniedz ērti arī no sava tālruņa!

APTAUJA

Kīpsalā sākas izstāde «Grāmata un skola», kur cita starpā reklamējas izglītības iestādes. Jūsuprāt, kuras skolas, augstskolas un kuru profesiju apguve šobrīd ir vispopulārākā?

Rita (dzīvo Tukuma novadā):

– Mana māsa mācās Tukuma Raiņa ģimnāzijā, viņa ir ļoti apmierināta, jo skola ir stingra, ar prasībām. Man jau šķiet, ka to gandrīz var pielīdzināt augstskolai. Vienīgais, ko es par skolām varu komentēt, varbūt pietiks taisīt ciet lauku skolas... Bet par augstskolām... Domāju, ka, ņemot vērā to, uz ko mēs ejam – Latvija kļūst veco ļaužu zeme, varbūt vajadzētu būt aktuālai sociālajai aprūpei. Pati arī vēl studēju sociālo aprūpi Stradiņa medicīnas koledža Bulduros. Vajadzētu jau vairāk pievērsties tādām profesijām kā sociālais darbinieks, mediķis, skolotājs... Bet realitātē jau ir savādāk. Liela daļa jauniešu šodien izvēlas skolas, ko var atļauties...

Cilvēks var gribēt kļūt par zobārstu, bet vai viņš par to var samaksāt? Svarīgi, lai vēlmes sakrīt ar realizēšanas iespējām.

izmācījušās par viesnīcu menedžerēm. Viena jau ir aizbraukusi uz Zviedriju strādāt, bet otra uzsākusi mācības Ventspilī.

jēga no iztērētā laika un naudas?!

Dita (sociālā pedagoģe):

– Domāju, ka šodien ļoti pieprasīti ir programmētāji, arhitekti un būvnieki, tāpēc arī populārākās ir tās skolas, kur var apgūt šīs profesijas. Bet es uzskatu, ka bērniem ir jāiet un jāmacās tas, kas viņiem pašiem patīk... Īstenībā arī pedagogu profesija ir ļoti pieprasīta, es arī pati vēl joprojām studēju. Par augstskolām runājot, jā, populāra vēl joprojām ir Latvijas Universitāte, bet es ieteiktu iet mācīties uz augstskolu, kura ir akreditēta, tas ir svarīgākais pēc tā, kad ir izvēlēta profesija.

BAIBA REINSONE

Irēna (tukumniece):

– Mani jaunieši – māsas bērni – vēl mācās vidusskolas pēdējās klasēs. Nu es tā novēroju, ka jauniešiem ir tāda mētāšanās – tad grib vienā skolā mācīties, tad otrā... Bet, tā kā es strādāju policijā, tad vairāk dzirdu par to, ka gribētu mācīties policijas koledža. Jā, uzskatu, ka policijas koledža ir populāra skola. Zinu, ka daudzi arī vēlas strādāt policijā, bet nevar, jo nav attiecīgas izglītības. Profesija? Domāju, ka ir aktuāla un arī būs turpmāk tūrisma specialitāte. Man arī divas meitenes ir

Agnese (mācījusies Upīšos):

– Domāju, ka no Tukuma skolām Tukuma 2. vidusskola ir ļoti laba skola. Par tālāku izglītību nemācēšu teikt. Bet kā populārākā, domāju, ir augstskola «Turība». Ja to pabeidz, tad cilvēkam ir gan izaugsme, gan arī lielākas karjeras iespējas. Mūsdienās populārākas profesijas ir saistītas ar datoriem – programmētāji, IT speciālisti utt. Tas ir saprotami, jo tā arī ir pelnoša profesija. Ja cilvēks ir pabeidzis augstskolu, bet pēc tam tāpat strādā par minimālo algu, tad kāda

JŪS JAUTĀJĀT

Kā ziedi var mainīt krāsu?

– Man ir tāds neparasts stāsts. Nopirku lielveikalā un uzdāvināju paziņai krizantēmu dzeltenā krāsā. Viņa to cītīgi kopa, krizantēma savu laiku noziedēja, bet, kad sāka ziedēt otro reizi, ziedi bija ne vairs dzeltenā, bet laša krāsā. Kā tas var būt, tā taču bija tā pati puķe?

Lai noskaidrotu šī brīnuma iemeslus, izvaicājām mūsu kolēģi un vienlaikus diplomētu dārzkopības agronomi Rūtu Fjodorovu. Viņa skaidroja, ka tam varot būt dažādi iemesli, tas esot atkarīgs gan no kopšanas, gan mēslošanas.

– Pirmais jautājums ir, cik daudz dzeltenā krāsa atšķiras no laša krāsas. Lai krizantēma ziedētu, tai noteiktu stundu skaitu dienā jābūt aptumšojumā. Arī pie mums dienas ir par garu, lai krizantēmas uzdziedētu vasarā, tāpēc arī tās zied rudenī, jo tad tām ir vajadzīgais dienas garums. Visticamāk ir tā, ka šis lielveikalā pirktais podiņš ir uzdziedināts kaut kur ārzemēs, kur bijusi mākslīga aptumšošanas. Un,

ja tur tumsas periods ir bijis ilgāks, tad krāsa nav tik intensīva – tad tā varētu būt dzeltena. Savukārt šeit krizantēma nopirkta un, visticamāk, turēta uz palodzes saulē, tādējādi krāsa ir intensīvāka.

Nereti ziedu audzētāvās vienā podiņā sasprauž vairākas šķirnes, un varbūt šeit uzdziedējis kāds no citās šķirnes zariņiem. Bet krāsa var būt atkarīga arī no mēslojuma. Piemēram, narcisēm ir raksturīgi, ka to krāsu ietekmē kālijs. Tātad var būt vairāki iemesli. Visu cieņu kundzei, ka spējusī ārzemēs izaudzētu un lielveikalā pirktu augu saglabāt un atkārtoti izziedināt. Jo būtībā šie ziedi nav domāti ilgai audzēšanai – tie tiek izziedināti tikai uz vienu brīdi un pēc tam izmesti ārā, – tā R. Fjodorova, kas piebilda, ka vēl krizantēmām esot raksturīga tāda negatīva parādība kā baltā krizantēmu rūsa un to varot ievazāt gan siltumnīcā (ja tur ieliek podiņu), gan arī istabas puķēm. Un labākais veids, kā ar to cīnīties, esot inficētos augus vienkārši izmest.

BAIBA REINSONE

